

1837
2017
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π)

**Πίνακες Διεθνούς Κατάταξης
των Πανεπιστημίων
Μεθοδολογία – δείκτες και η θέση του ΕΚΠΑ**

Ομάδα Εργασίας

Καθηγητής Μελέτιος –Αθανάσιος Δημόπουλος Πρύτανης
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Καθηγητής Κωνσταντίνος Μπουραζέλης, Αναπληρωτής Πρύτανη
Ακαδ.Υποθέσεων και Διεθνών Σχέσεων –Πρόεδρος ΜΟΔΙΠ/ΕΚΠΑ

Κωνσταντίνος Μπουρλετίδης, Συντονιστής ΜΟΔΙΠ/ΕΚΠΑ

Δημήτρης Κουτσομπόλης, Υπεύθυνος Γραφείου Τύπου ΕΚΠΑ

Αθήνα 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή: Τι είναι οι πίνακες κατάταξης.....	3
1.1 Ορισμός και Πλαίσιο	
2. Οι σημαντικότεροι πίνακες διεθνούς κατάταξης και η θέση του ΕΚΠΑ σε αυτούς.....	7
2.1 Ηκατάταξητου Webometrics Ranking of World Universities	
2.2 Academic Ranking of World Universities ARWU	
2.3 Ηκατάταξητου QS World University Rankings	
2.4 Ηκατάταξητου Times Higher Education World University Rankings	
2.5 ΗκατάταξητουCenter for World University Rankings - CWUR	
2.6. US News - Best Global University Rankings	
2.7 ΗκατάταξητουNational Taiwan University (Performance ranking of Scientific Papers)	
3. Ανάλυση των Κριτηρίων των σημαντικότερων πινάκων κατάταξης.....	39
4. Συμπεράσματα - Προτάσεις.....	46
4.1 Γενικά Συμπεράσματα	
4.2 Συμπεράσματα για τη Θέση του ΕΚΠΑ στους πίνακες κατάταξης διεθνών αξιολογήσεων	

4.3 Ενέργειες του ΕΚΠΑ και Προτάσεις Βελτίωσης προς τα Τμήματα

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ..... 54

Βιβλιογραφία -Δικτυογραφία55

1. Εισαγωγή: Τι είναι οι πίνακες κατάταξης

1.1 Ορισμός και Πλαίσιο

Οι πίνακες διεθνούς κατάταξης των πανεπιστημίων (rankings) είναι ίσως ο πιο διαδεδομένος τρόπος με τον οποίο κάθε χρόνο η κοινή γνώμη και ειδικότερα τα ενδιαφερόμενα μέρη (φοιτητές, υποψήφιοι φοιτητές, γονείς, Καθηγητές, Ερευνητές και Διοικήσεις Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Φορείς άσκησης πολιτικής) ενημερώνονται για τον βαθμό αναγνώρισης των καλύτερων πανεπιστημίων του κόσμου.

Συνήθως οι πίνακες αυτοί συντάσσονται από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα και οργανισμούς, αξιόπιστες εφημερίδες ή περιοδικά, όπως οι «Times», το «BusinessWeek», οι «US News», οι «FinancialTimes» κ.ά. Από το σύνολο των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τα οποία σύμφωνα με το International Handbook of Universities (International Association of Universities), ξεπερνούν τις 18.000 παγκοσμίως, τα περισσότερα συστήματα κατάταξης ξεχωρίζουν τα καλύτερα 1.000 ή 4.000 Ιδρύματα (1η φάση αξιολόγησης) και κατόπιν προχωρούν στην τελική σύνταξη (2η φάση αξιολόγησης) ενός πιο σύντομου καταλόγου-κατάταξης 500 ή 1.000 Ιδρυμάτων, δηλαδή μεταξύ των ήδη επιλεγμένων ως καλύτερων παγκοσμίως.

Επομένως, όσα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα εμφανίζονται στους τελικούς καταλόγους κατάταξης συγκαταλέγονται στο 5% περίπου των καλύτερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ανά τον κόσμο.

Τα αποτελέσματα των rankings είναι **προσβάσιμα** στο κοινό, δημοσιεύονται στις ιστοσελίδες των οργανισμών **ενώ δίνεται η δυνατότητα στον επισκέπτη της ιστοσελίδας κάθε πίνακα κατάταξης να περιορίζει το εύρος της αναζήτησής του στη χώρα ή την ήπειρο που τον ενδιαφέρει.**

Για παράδειγμα μεταξύ των 25.000 Πανεπιστημίων που ελέγχει ο πίνακας της **WEBOMETRICS**, μπορεί ο κάθε ενδιαφερόμενος να «αντλήσει» **την εικόνα της Ελλάδας**, σε έναν πίνακα που περιλαμβάνει 77 Πανεπιστήμια, ΤΕΙ και Ιδιωτικά Κολλέγια (ξεκινούν από τη θέση 237 και το τελευταίο βρίσκεται στη θέση 24.280).

Εκτός από τα αποτελέσματα των κατατάξεων, στις ιστοσελίδες των οργανισμών που δημιουργούν τους πίνακες μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να βρει πληροφορίες για την μεθοδολογία που ακολουθείται και το περιεχόμενο των δεικτών που υπολογίζονται και χρησιμοποιούνται στην κατάταξη.

Τα αποτελέσματα αυτών των κατατάξεων ερμηνεύονται ποικιλοτρόπως και κατά το δοκούν. **Κατά βάση όμως ενισχύουν την επιχειρηματολογία αλλά και την αντιπαράθεση όλων των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με την ποιότητα των σπουδών** που προσφέρουν τα Ελληνικά Πανεπιστήμια.

Η άνοδος θέσεων ενός Ελληνικού Πανεπιστημίου σε έναν τέτοιο πίνακα μεταφράζεται από πολλούς εντός και εκτός αυτού, **ως η επιβεβαίωση της υψηλής ποιότητας σπουδών και του ερευνητικού έργου** που συντελείται στο εν λόγω Ίδρυμα. Ενώ αντίθετα **υποχώρηση σε χαμηλότερες θέσεις** είτε αποδίδεται ανοικτά στις **σημαντικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης** στο έργο του Πανεπιστημίου είτε στις **γενικότερες παθογένειες** του Ελληνικού Τριτοβάθμιου Εκπαιδευτικού Συστήματος.

Είναι βέβαια συχνό το φαινόμενο ένα Ελληνικό Πανεπιστήμιο να είναι σε έναν πίνακα κατάταξης σε υψηλότερη θέση από κάποιο άλλο ενώ σε ένα άλλο σύστημα μέτρησης να βρίσκεται σε χαμηλότερη θέση σε σχέση με το άλλο Πανεπιστήμιο. **Στον αντίποδα αυτής της διαπίστωσης βρίσκεται η παρατήρηση ότι 4 έως 5 καλύτερα Ελληνικά Πανεπιστήμια είναι τα ίδια στους πλέον σημαντικότερους πίνακες κατάταξης, απλώς μεταβάλλονται οι θέσεις στη μεταξύ τους κατάταξη.**

Είναι λοιπόν αναμενόμενο να διατυπώνονται εύλογοι προβληματισμοί και να εκφράζονται αμφιβολίες για τα κριτήρια και τη μεθοδολογία γενικότερα που ακολουθείται, αλλά και για τις πληροφορίες και τα στοιχεία πάνω στα οποία βασίζονται οι αξιολογήσεις των διαφόρων συστημάτων κατάταξης (rankings).

Μεταξύ των κατατάξεων παρατηρούνται **σημαντικές αποκλίσεις**, γεγονός που οφείλεται στην εφαρμογή διαφερόντων εκάστοτε κριτηρίων και αποδεικνύει την τελική υποκειμενικότητα των κριτηρίων επιλογής. **Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ότι οι πίνακες κατάταξης δεν είναι μία αποδεκτή μέθοδος αξιολόγησης των πανεπιστημίων**, αλλά ένας προσεκτικός αναγνώστης θα ανακαλύψει σίγουρα ότι δεν μπορούν να αποτελούν το

μοναδικό κριτήριο επιλογής. Τα κριτήρια αξιολόγησης των πανεπιστημίων είναι πολλά, συχνά διαφέρουν από έρευνα σε έρευνα, και συνήθως έχουν διαφορετική βαρύτητα ως προς τη διαμόρφωση της τελικής κατάταξης σε κάθε πίνακα.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης μελέτης θα παρουσιαστούν οι σημαντικότεροι πίνακες κατάταξης, η μεθοδολογία και οι δείκτες που ακολουθούν και η θέση του Ιδρύματος σε αυτές τα δύο τελευταία χρόνια. Πιο συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν οι ακόλουθοι πίνακες:

- 1) WEBOMETRICS**
- 2) ARWU Academic Ranking of World Universities (Λίστα Σανγκάης)**
- 3) THE- Times Higher Education World University Rankings**
- 4) QS World University Rankings**
- 5) CWUR - Center for World University Rankings**
- 6) US News - Best Global University Rankings**
- 7) National Taiwan University**

2. Οι σημαντικότεροι πίνακες διεθνούς κατάταξης και η θέση του ΕΚΠΑ σε αυτούς

2.1 Ηκατάταξητου Webometrics Ranking of World Universities

Ηκατάταξητου Webometrics Ranking of World Universities (<http://www.webometrics.info/>) καταρτίζεταιαπότηCybermetrics (CCHS), μιαμονάδατουΙσπανικούΕθνικούΚέντρουΕρευνών (Spanish National Research Council – CSIC), τοκύριουερευνητικούιδρύματοςτηςΙσπανίας. Δίνει πληροφορίες για περισσότερα από 18.000 πανεπιστήμια σύμφωνα με την παρουσία τους στο διαδίκτυο. Τα πανεπιστήμια κατατάσσονται με κριτήρια τα οποία αφορούν κυρίως στην παρουσία και στη δημοτικότητα ενός ιδρύματος στον παγκόσμιο ιστό, θεωρώντας ότι στη σημερινή εποχή η πλειονότητα των σημαντικότερων δραστηριοτήτων ενός ακαδημαϊκού ιδρύματος πρέπει να ανακλάται κατ' ανάγκη στον παγκόσμιο ιστό.

Η κατάταξη δημοσιεύεται από το 2004 και ανανεώνεται δύο φορές το χρόνο κάθε Ιανουάριο και Ιούλιο.

Η κατάταξη βασίζεται σε έναν σύνθετο δείκτη που περιλαμβάνει τον όγκο του περιεχομένου κάθε Ιδρύματος στον παγκόσμιο ιστό και την επίδραση των δημοσιεύσεων στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τον αριθμό των εξωτερικών συνδέσμων που λαμβάνουν – ένα εύρος επιστημονικών δραστηριοτήτων που στηρίζεται σε ακαδημαϊκούς ιστότοπους και συχνά αγνοείται από τους βιβλιομετρικούς δείκτες. Πιο συγκεκριμένα στη μεθοδολογία της Webometrics για την κατάταξη των Πανεπιστημίων χρησιμοποιούνται τέσσερις επιμέρους δείκτες:

1. **Παρουσία (10%)**: Ο συνολικός όγκος περιεχομένου (ιστοσελίδων, εγγράφων, κλπ) που δημοσιεύεται από το δικτυακό τομέα του ιδρύματος. Η μέτρηση παρέχεται από τη μηχανή αναζήτησης Google. Μέχρι το 2016 ο δείκτης λάμβανε το 16,66% της συνολικής βαθμολογίας.
2. **Απήχηση – Ορατότητα (50%)**: Η ποιότητα του περιεχομένου αξιολογείται από τη δημοτικότητά του, δηλαδή από τον αριθμό των εξωτερικών δικτυακών συνδέσμων σε περιεχόμενο του ιδρύματος. Υπολογίζει ουσιαστικά τα «backlinks» δηλαδή τους συνδέσμους που έχουν άλλες σελίδες προς την ιστοσελίδα του Ιδρύματος που αξιολογείται. Για παράδειγμα, αν κάποιος δημιουργήσει ένα link - έναν

σύνδεσμο στην ιστοσελίδα του που δείχνει προς την ιστοσελίδα του ΕΚΠΑ, τότε το Πανεπιστήμιο Αθηνών «κερδίζει» ένα «backlink» και βελτιώνει τη θέση του σε αυτό τον δείκτη. Η δημοτικότητα του περιεχομένου θεωρείται ότι αναγνωρίζει την αξία του ιδρύματος, την ακαδημαϊκή του επίδοση, την αξία και τη χρησιμότητα της δημοσιευμένης πληροφορίας ή υπηρεσίας που παρέχει το ίδρυμα.

3. **Ανοιχτό Επιστημονικό Περιεχόμενο (10%).** Αξιολογείται η συμμετοχή του ιδρύματος στα ανοιχτά επιστημονικά πρότυπα του παγκόσμιου ιστού μέσω του πλήθους των εγγράφων που καταλογογραφούνται στο GoogleScholar και των αριθμό των ετεροαναφορών σε αυτά. Μέχρι το 2016 ο δείκτης λάμβανε το 16,66% της συνολικής βαθμολογίας.
4. **Αριστεία (30%).** Ποσοστό των δημοσιεύσεων του ιδρύματος που ανήκει στο 10% των περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων σε κάθε επιστημονικό πεδίο. Ο δείκτης αυτός προέρχεται από τηSCImago και περιλαμβάνει στοιχεία της πενταετίας 2010-2014 σε 26 διαφορετικά επιστημονικά πεδία. Μέχρι το 2016 ο δείκτης λάμβανε το 16,66% της συνολικής βαθμολογίας.

Σε αυτό τον πίνακα τα αμερικάνικα πανεπιστήμια βρίσκονται στα κορυφαία 200, ενώ τα μικρότερα και μεσαία πανεπιστήμια από τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Γαλλία και την Ιαπωνία εμφανίζονται με μικρότερη συχνότητα στις κορυφαίες θέσεις. Πιθανοί λόγοι αυτού του φαινομένου είναι και η επιστημονική παραγωγή - δημοσίευση μέσω ανεξάρτητων ερευνητικών ιδρυμάτων (CNRS, MaxPlanck, CNR) ή μη αγγλόφωνου περιεχομένου που δεν αξιολογείται. Με βάση την κατάταξη του Webometrics Ranking of World Universities προκύπτουν για τα έτη 2015 και 2016 τα παρακάτω στοιχεία για το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών:

Πίνακας 1: Webometrics Ranking of World Universities

Έτος	Διεθνής Θέση
2017	270/11995

2016	247/11996
2015	301/11992

Πηγή: Πηγή: Ιστοσελίδα WEBOMETRICS -
<http://www.webometrics.info/en/Europe/Greece%20>)

Σύμφωνα με την κατάταξη του Ιανουαρίου 2017 το ΕΚΠΑ βρίσκεται στην 270^η θέση Παγκοσμίως και στην 2^η θέση στην Ελλάδα μεταξύ 77 φορέων.

Πίνακας 2.1: Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια και Ιδρύματα παροχής Σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σύμφωνα με τον πίνακα WEBOMETRICSγια το 2016

Θέση στην Ελλάδα	Θέση στην Παγκόσμια Κατάταξη ▲	University	Det.	Παρουσία	Απύληση	Ανοικτό Περιεγόμενο	Αριστεία*
1	237	<u>AristotleUniversityofThessaloniki</u>		145	226	618	291
2	247	<u>National and Kapodistrian University of Athens</u>		402	284	536	223
3	372	<u>National Technical University of Athens</u>		395	353	556	455
4	545	<u>UniversityofCrete</u>		552	626	624	624
5	570	<u>University of Patras (incl University of Western Greece)</u>		474	890	606	558
6	650	<u>UniversityofIoannina</u>		792	1027	819	606
7	858	<u>UniversityofThessaly</u>		664	1523	961	886
8	860	<u>UniversityoftheAegean</u>		639	1058	1179	1107
9	956	<u>DemocritusUniversityofThrace</u>		803	1780	1270	932
10	1124	<u>TechnicalUniversityofCrete</u>		1643	2158	751	1165
11	1135	<u>Athens University of Economics and Business</u>		946	1735	873	1467
12	1152	<u>UniversityofMacedonia</u>		525	863	1490	2094
13	1209	<u>UniversityofPiraeus</u>		693	2088	1173	1461
14	1460	<u>AgriculturalUniversityofAthens</u>		1740	3838	1206	1324
15	1627	<u>UniversityofPeloponnese</u>		3643	2313	1803	1996
16	1655	<u>Technological Education Institute of Crete</u>		1183	3402	1583	1904
17	1720	<u>HarokopioUniversityofAthens</u>		3957	4841	991	1487
18	1730	<u>Technological Education Institute of Athens</u>		1778	2486	1900	2340
19	1919	<u>HellenicOpenUniversity</u>		722	3589	1844	2524
20	2074	<u>UniversityofWesternMacedonia</u>		3210	6241	2107	1656
21	2093	<u>Panteion University of Political and Social Sciences</u>		1982	2473	2510	3056
22	2263	<u>Technological Education Institute of Piraeus</u>		949	4342	2817	2768
23	2445	<u>IonianUniversity</u>		2059	3927	1994	3434
24	2752	<u>Technological Education Institute of Thessaloniki</u>		798	2947	4121	2824
25	3747	<u>Technological Education Institute of Patras</u>		6060	7476	4121	2914
26	3799	<u>(1) AthensInformationTechnology</u>		13008	8677	4121	2254
27	3998	<u>Technological Education Institute of Larissa</u>		4527	3760	4121	4361
28	4069	<u>Technological Education Institute of Western Macedonia (TEI Kozani)</u>		2680	7426	4121	3529
29	4097	<u>Technological Education Institute of Epirus</u>		1482	5095	2962	5824
30	4944	<u>AlbaGraduateBusinessSchool</u>		11560	6508	2222	5824
31	5270	<u>Technological Education Institute of Messolonghi</u>		4026	3174	4121	5824
32	5729	<u>(1) AmericanCollegeofGreece</u>		9028	4717	4121	5269
33	6991	<u>American School of Classical Studies at Athens</u>		7367	5201	4121	5824
34	7451	<u>InternationalHellenicUniversity</u>		1996	7527	4121	5824
35	7462	<u>Athens School of Fine Arts</u>		4723	6603	4121	5824
36	7569	<u>Technological Education Institute of Kavala</u>		4291	6907	4121	5824
37	7668	<u>School of Pedagogical and Technological Education</u>		11386	5352	4121	5824
38	7766	<u>StateConservatoryofThessaloniki</u>		10888	5592	4121	5824
39	7782	<u>Technological Educational Institute of Central Macedonia (TEI Serres)</u>		1967	7970	4121	5824
40	8512	<u>Technological Education Institute of Lamia</u>		8390	7159	4121	5824

41	8672	<u>HellenicNavalAcademy</u>		20038	12750	4121	3887
42	8925	<u>NewYorkCollege</u>		4080	8807	4121	5824
43	9098	<u>Technological Education Institute of Chalkida</u>		11944	9467	4121	5269
44	9186	<u>AmericanFarmSchoolThessaloniki</u>		3426	9333	4121	5824
45	9209	<u>Technological Education Institute of Kalamata</u>		8690	8088	4121	5824
46	9250	<u>AmericanCollegeofThessaloniki</u>		2792	9649	4121	5824
47	9644	<u>Technological Educational Institution of the Ionian Islands</u>		3677	9912	4121	5824
48	10498	<u>MediterraneanCollege</u>		13237	8929	4121	5824
49	10959	<u>HellenicArmyAcademy</u>		16403	11197	4121	5269
50	11035	<u>MetropolitanCollege</u>		6743	11035	4121	5824
51	11918	<u>CITY College International Faculty of the University of Sheffield</u>		9745	11547	4121	5824
52	12424	<u>ICBS BusinessSchool</u>		16588	10870	4121	5824
53	13685	<u>AktoArt&Design</u>		16743	12577	4121	5824
54	14169	<u>CityUniversityAthens</u>		16017	13331	4121	5824
55	14216	<u>HellenicAmericanEducationCenter</u>		17157	13192	4121	5824
56	14287	<u>CollegeYearinAthens</u>		17399	13259	4121	5824
57	14407	<u>BcaBusinessStudies</u>		14446	13970	4121	5824
58	14418	<u>IndependentScience&TechnologyStudies</u>		17888	13309	4121	5824
59	14427	<u>HellenicAmericanUniversity</u>		20202	12846	4121	5824
60	14577	<u>Swiss Business School for International Hotel & Tourism Management Education (Alpine Center)</u>		19239	13270	4121	5824
61	16252	<u>VakaloArt&DesignCollege</u>		15044	16170	4121	5824
62	17602	<u>AegeanOmirosCollege</u>		14735	17833	4121	5824
63	17686	<u>BritishHellenicCollege</u>		16017	17725	4121	5824
64	17867	<u>DEI College</u>		18916	17459	4121	5824
65	18001	<u>(3) National and Kapodistrian University of Athens Medical School</u>		13709	18419	4121	5824
66	19261	<u>AAS College Applied Arts Studies</u>		19520	18951	4121	5824
67	19564	<u>AthensSchoolofManagement</u>		18323	19512	4121	5824
68	20201	<u>AmericanUniversityofAthens</u>		18271	20235	4121	5824
69	20971	<u>AthinaikiEkpaideftikiEtairia Rene Descartes College CNAM</u>		19824	20870	4121	5824
70	21110	<u>Institutiond'EtudesFrancophones</u>		20480	20917	4121	5824
71	21579	<u>Collegeof Professional Journalism</u>		19259	21565	4121	5824
72	21681	<u>ConservatoireofNorthernGreece</u>		20872	21505	4121	5824
73	21907	<u>MBS College College of Crete Heraklion</u>		22588	21576	4121	5824
74	22295	<u>AtticoCollege</u>		16612	22501	4121	5824
75	23187	<u>AthenianCollege</u>		25952	22287	4121	5824
76	23353	<u>GreekBibleCollege</u>		19325	23280	4121	5824
77	24280	<u>European College for Tourism Studies Corfu</u>		24854	23625	4121	5824

Πηγή: Ιστοσελίδα WEBOMETRICS - (<http://www.webometrics.info/en/Europe/Greece%20>)

Πίνακας 2.2: Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια και Ιδρύματα παροχής Σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σύμφωνα με τον πίνακα WEBOMETRICS για το 2017 (ά εξάμηνο)

Θέση	Θέση στην Παγκόσμια Κατάταξη	University	Det.	Παρουσία	Απόγηση	Ανοικτό Περιεγόμενο	Αριστεία*
1	248	AristotleUniversityofThessaloniki		119	261	601	289
2	270	National and Kapodistrian University of Athens		381	519	148	221
3	371	National Technical University of Athens		490	423	549	451
4	483	UniversityofCrete		638	533	624	619
5	555	University of Patras (incl University of Western Greece)		381	1009	600	554
6	647	UniversityofIoannina		753	1190	814	602
7	880	UniversityoftheAegean		75	1600	1152	1101
8	961	UniversityofThessaly		683	2227	939	880
9	1019	DemocritusUniversityofThrace		1179	2010	1270	926
10	1120	Athens University of Economics and Business		1616	1487	864	1459
11	1235	TechnicalUniversityofCrete		2572	2508	757	1159
12	1257	UniversityofPiraeus		1169	1993	1167	1453
13	1279	UniversityofMacedonia		945	1038	1497	2079
14	1580	AgriculturalUniversityofAthens		2044	4039	1159	1317
15	1783	Technological Education Institute of Athens		1776	2225	1949	2324
16	1806	HarokopioUniversityofAthens		5420	4415	956	1479
17	1809	UniversityofPeloponnese		3929	2663	1864	1983
18	1826	Technological Education Institute of Crete		1653	3820	1450	1891
19	2169	UniversityofWesternMacedonia		2020	6170	2258	1645
20	2226	Technological Education Institute of Thessaloniki		1032	3351	2278	2805
21	2253	HellenicOpenUniversity		2541	3932	2072	2507
22	2636	Panteion University of Political and Social Sciences		3899	3785	2745	3037
23	2652	Technological Education Institute of Piraeus		1415	4999	3598	2751
24	2757	IonianUniversity		2174	4125	2075	3414
25	3200	Technological Education Institute of Patras		4028	8268	2574	2894
26	3284	(1) AthensInformationTechnology		14171	9897	1950	2238
27	3387	Technological Education Institute of Larissa		4533	3842	2842	4330
28	4033	Technological Education Institute of Western Macedonia (TEI Kozani)		3025	10662	4067	3506
29	4710	American School of Classical Studies at Athens		7472	3922	3737	5778
30	4815	Technological Education Institute of Epirus		1377	5923	3335	5778
31	4848	AmericanCollegeofGreece		10232	5574	3961	5228
32	5302	Technological Education Institute of Kavala		4622	7021	2623	5778
33	5649	InternationalHellenicUniversity		3616	7339	3992	5778
34	5724	Technological Educational Institute of Central Macedonia (TEI Serres)		2562	8253	3532	5778
35	5948	Technological Education Institute of Lamia		9341	8185	2248	5778
36	6072	Technological Education Institute of Chalkida		13038	9492	2989	5228
37	6102	AlbaGraduateBusinessSchool		12655	7315	2937	5778
38	6313	AmericanCollegeofThessaloniki		3763	9413	3413	5778
39	6477	HellenicNavalAcademy		20468	13516	4357	3860
40	6591	Technological Education Institute of Kalamata		10495	8552	3525	5778

41	6688	<u>Technological Education Institute of Western Greece</u>		4450	10337	3177	5778
42	7014	<u>School of Pedagogical and Technological Education</u>		8830	10496	2619	5778
43	7100	<u>Technological Educational Institution of the Ionian Islands</u>		3041	10816	4223	5778
44	8060	<u>AmericanFarmSchoolThessaloniki</u>		4773	10564	6152	5778
45	8411	<u>Athens School of Fine Arts</u>		5098	6745	8635	5778
46	10280	<u>NewYorkCollege</u>		4558	11029	8195	5778
47	11029	<u>BcaBusinessStudies</u>		8321	13029	7104	5778
48	11522	<u>HellenicArmyAcademy</u>		16381	11055	8635	5228
49	12015	<u>CITY College International Faculty University of Sheffield</u>		10677	10675	8635	5778
50	12399	<u>MediterraneanCollege</u>		14275	10397	8635	5778
51	14022	<u>MetropolitanCollege</u>		8292	13996	8635	5778
52	14281	<u>AktoArt&Design</u>		16882	12439	8635	5778
53	14366	<u>CollegeYearinAthens</u>		17683	12381	8635	5778
54	15441	<u>Swiss Business School for International Hotel & Tourism Management Education (Alpine Center)</u>		19540	13434	8635	5778
55	15441	<u>CityUniversityAthens</u>		18470	13698	8635	5778
56	15494	<u>IndependentScience&TechnologyStudies</u>		18349	13802	8635	5778
57	15636	<u>HellenicAmericanEducationCenter</u>		16204	14549	8635	5778
58	15666	<u>(3) National and Kapodistrian University of Athens Medical School</u>		15390	18094	7053	5778
59	16931	<u>StateConservatoryofThessaloniki</u>		17606	15901	8635	5778
60	17125	<u>ICBS BusinessSchool</u>		16996	16346	8635	5778
61	17159	<u>VakaloArt&DesignCollege</u>		15282	16793	8635	5778
62	17884	<u>HellenicAmericanUniversity</u>		19160	16839	8635	5778
63	18225	<u>AthensSchoolofManagement</u>		11381	19054	8635	5778
64	18464	<u>AegeanOmirosCollege</u>		18030	17900	8635	5778
65	18733	<u>BritishHellenicCollege</u>		16404	18634	8635	5778
66	18855	<u>DEI College</u>		18772	18275	8635	5778
67	18980	<u>AAS College Applied Arts Studies</u>		19362	18275	8635	5778
68	20410	<u>AmericanUniversityofAthens</u>		16909	20663	8635	5778
69	20689	<u>Institutiond'EtudesFrancophones</u>		20074	20315	8635	5778
70	20987	<u>ConservatoireofNorthernGreece</u>		21326	20400	8635	5778
71	21620	<u>AthinaikiEkpaideftikiEtairia Rene Descartes College CNAM</u>		18376	21843	8635	5778
72	22189	<u>AtticoCollege</u>		20246	22167	8635	5778
73	22218	<u>Collegeof Professional Journalism</u>		19811	22274	8635	5778
74	22281	<u>MBS College College of Crete Heraklion</u>		22193	21843	8635	5778
75	22847	<u>GreekBibleCollege</u>		19678	23057	8635	5778
76	24137	<u>European College for Tourism Studies Corfu</u>		24679	23678	8635	5778
77	25094	<u>AthenianCollege</u>		25981	23933	8635	5778

Πηγή: Ιστοσελίδα WEBOMETRICS - (<http://www.webometrics.info/en/Europe/Greece%20>)

2.2 Academic Ranking of World Universities ARWU

Η Ακαδημαϊκή Παγκόσμια Αξιολόγηση των Πανεπιστημίων (Academic Ranking of World Universities ARWU), γνωστή ως η **λίστα της Σαγκάης**, είναι ίσως ένας από τους γνωστότερους πίνακες κατάταξης. Ο πίνακας αυτός δημιουργήθηκε και συντηρείται από το Shanghai Jiaotong University. Οι αξιολογήσεις ξεκίνησαν από το 2003 και από τότε ανανεώνονται κάθε χρόνο. Από το 2009 οι αξιολογήσεις δημοσιεύονται από την Shanghai Ranking Consultancy.

Ο πίνακας κατάταξης, από το σύνολο των περίπου 18.000 Πανεπιστημίων που δραστηριοποιούνται παγκοσμίως, συγκρίνει και κατατάσσει τα καλύτερα 1.200 ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, σύμφωνα με ένα τύπο (φόρμουλα) όπου λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω επιμέρους δείκτες:

1. Ο αριθμός αποφοίτων που έχουν λάβει βραβεία (Nobel, Field κ.α) με βάρος 10%,
2. Ο αριθμός μελών ΔΕΠ που έχουν λάβει βραβεία (Nobel, Field κ.α) με βάρος 20%,
3. Ο αριθμός μελών ΔΕΠ που συμπεριλαμβάνονται σε λίστες ερευνητών με πολύ μεγάλο αριθμό ετερο-αναφορών με βάρος 20%,
4. Ο αριθμός δημοσιεύσεων στα περιοδικά Nature και Science με βάρος 20%,
5. Ο αριθμός δημοσιεύσεων που συμπεριλαμβάνονται στις βάσεις δεδομένων Science Citation Index and Social Sciences Citation Index με βάρος 20%,
6. Η Κανονικοποιημένη κατά κεφαλή ακαδημαϊκή επίδοση, η οποία προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα των παραπάνω δεικτών διά του αριθμού των μελών ΔΕΠ, με βάρος 10%.

Για κάθε δείκτη το “καλύτερο” ίδρυμα βαθμολογείται με 100, οπότε κάθε άλλο ίδρυμα βαθμολογείται με το ποσοστό που υπολείπεται της βαθμολογίας του πρώτου. Τα κριτήρια της λίστας ARWU είναι κυρίως ακαδημαϊκά και προσανατολισμένα κυρίως στην έρευνα.

Η μεθοδολογία εκτίθεται σε ένα άρθρο από τους δημιουργούς της λίστας, N.C. Liu και Y.Cheng, οι οποίοι αναφέρουν πως αρχικός τους στόχος ήταν να

μελετήσουν το «κενό μεταξύ των κινεζικών και των υπόλοιπων πανεπιστημίων του κόσμου με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια».

Με βάση την κατάταξη ARWU για το 2016 το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (NationalandKapodistrianUniversityofAthens), επί του συνόλου των 18.000 Ανώτατων Ιδρυμάτων, καταλαμβάνει θέση μεταξύ 301 και 400.Βρίσκεται στην **1^η θέσησε επίπεδο χώρας**, με 2^ο το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το οποίο καταλαμβάνει θέση μεταξύ 401 και 500. Αξίζει να σημειωθεί τα εν λόγω δύο Ιδρύματα είναι τα μόνα ελληνικά Πανεπιστήμια που βρίσκονται στην λίστα των καλύτερων 500 Πανεπιστημίων που δημοσιεύει η ARWU

Πίνακας 3: Academic Ranking of World Universities ARWU

Έτος	Διεθνής Θέση
2016	301-400
2015	301-400

Σχήμα 1: Η θέση του ΕΚΠΑ στον πίνακα ARWU 2003-2015

Πηγή: Academic Ranking of World Universities ARWU
(<http://www.shanghairanking.com/World-University-Rankings/National-and-Kapodistrian-University-of-Athens.html>)

Αξιοσημείωτη είναι και η επίδοση του ΕΚΠΑ σε επιμέρους Σχολές και Τμήματα Όπως φαίνεται στην ιστοσελίδα της Κατάταξης:

- Η **Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ** από το 2014-2016 καταλαμβάνει σταθερά **τη θέση 101-150**, βρίσκεται λοιπόν στις 150 καλύτερες σχολές παγκοσμίως. Θα πρέπει μάλιστα να σημειωθεί ότι υπάρχει βελτίωση σε σχέση με την περίοδο 2012-2013 όπου αντιστοίχως καταλάμβανε τη θέση 151-200. Η βελτίωση αυτή παρατηρείται σε μια χρονική περίοδο κορύφωσης της οικονομικής κρίσης με τις γνωστές συνέπειες της υποστελέχωσης και υποχρηματοδότησης
- Το **Τμήμα Φυσικής** την περίοδο 2011-2015 καταλαμβάνει **τη θέση 101-150**, βρίσκεται κατά συνέπεια στα 150 καλύτερα τμήματα – προγράμματα σπουδών παγκοσμίως
- Το **Τμήμα Πληροφορικής** βρισκόταν το 2014 στη θέση **151 -200**. Αξίζει να αναφερθεί ότι την περίοδο 2009-2011 η θέση του Τμήματος ήταν **76-100** και τη διετία 2012-2013 βρισκόταν στα **101-150 παγκοσμίως**

2.3 Ηκατάταξητου QS World University Rankings

Το QS WorldUniversityRankings είναι μια κατάταξη των 500 καλύτερων πανεπιστημίων, δημιουργήθηκε από το QuacquarelliSymonds(QS) και δημοσιεύεται κάθε χρόνο από το 2004. Η αξιολόγηση του Quacquarelli δεν θα πρέπει να συγχέεται με την κατάταξη του TimesHigherEducation. Από το 2004 έως το 2009 η κατάταξη του QS δημοσιευόταν σε συνεργασία με το TimesHigherEducation. Το 2010 το QS αποφάσισε να σταματήσει τη δημοσίευση της κατάταξης σε συνεργασία με τους Times, προκειμένου να εισαχθεί μια νέα μεθοδολογία, η οποία αποτέλεσε τη βάση του TheWorldUniversityRankings.

Οι κατατάξεις του QS χρησιμοποιούν δεδομένα ειδικών γνωμοδοτών (peerreview) που συλλέγονται από 15.050 μελετητές και ακαδημαϊκούς και 5.007 εργοδότες. Οι κατατάξεις του QS λαμβάνουν υπόψη τον αριθμό του διεθνούς προσωπικού, τον αριθμό μαθητών, τον αριθμό αναφορών από το [Scopus](#) και αναλογίες καθηγητών / φοιτητών.

Στην μεθοδολογία της QS τόσο για την γενική κατάταξη, όσο και για τα επί μέρους επιστημονικά πεδία χρησιμοποιούνται οι ακόλουθοι δείκτες:

1. **Ακαδημαϊκή Φήμη μέσω έρευνας ερωτηματολογίων.** Στο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιούνται ακαδημαϊκοί διαφόρων ειδικοτήτων και ερωτώνται για τα, κατά τη γνώμη τους, 30 καλύτερα πανεπιστήμια, χωρίς να μπορούν να επιλέξουν το δικό τους. Στην έρευνα του 2016 χρησιμοποιήθηκαν 75,000 ερωτηματολόγια από ακαδημαϊκούς που προέρχονται από όλον τον κόσμο και σε βάθος πενταετίας. Το βάρος του κριτηρίου αυτού ποικίλλει ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο από 50% (science, technology) έως 90% (literature), ενώ στην γενική κατάταξη έχει βάρος 40%.

2. **Έρευνα ερωτηματολογίων εργοδοτών.** Πρόκειται για ίδιου τύπου με την προηγούμενη έρευνα ερωτηματολογίων, μόνο που απευθύνεται σε δείγμα εργοδοτών των αποφοίτων των πανεπιστημίων. Στην έρευνα του 2016 χρησιμοποιήθηκαν 37,800 ερωτηματολόγια. Το κριτήριο αυτό θεωρείται ότι αντανακλά την ποιότητα διδασκαλίας των πανεπιστημίων. Το βάρος του κριτηρίου αυτού ποικίλλει ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο από 10% (lifeandnaturalsciences, socialsciences, humanities) έως 40% (accounting, finance), ενώ στην γενική κατάταξη έχει βάρος 10%.

3. **Αριθμός ετερο-αναφορών ανά εργασία.** Η QS χρησιμοποιεί τα δεδομένα της βάσης Scopus. Αθροίζεται ο συνολικός αριθμός ετερο-αναφορών σε εργασίες της τελευταίας πενταετίας που συνεγράφησαν από μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου πάνω στο συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα και διαιρούνται με τον αντίστοιχο συνολικό αριθμό των καθηγητών.

Ο τομέας μιας εργασίας δεν καθορίζεται από το Τμήμα από το οποίο προέρχονται οι συγγραφείς, αλλά από τον κύριο επιστημονικό τομέα των περιοδικών στα οποία έχουν δημοσιευτεί οι εργασίες, ο οποίος καθορίζεται από τον κωδικό ASJC (AllScienceJournalClassification). Τα διεπιστημονικά περιοδικά δεν συμπεριλαμβάνονται. Το βάρος του κριτηρίου αυτού ποικίλλει ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο από 0% (literature) έως 25% (lifeandnaturalsciences), ενώ στην γενική κατάταξη έχει βάρος 20%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην φετινή κατάταξη έχει γίνει κανονικοποίηση των αναφορών ανάλογα με τον επιστημονικό κλάδο, προκειμένου να είναι πιο δίκαια η σύγκριση μεταξύ Πανεπιστημίων που δεν έχουν όλους τους κλάδους.

4. **Λόγος φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ.** Το κριτήριο αυτό θεωρείται ότι αντανακλά την αφοσίωση του πανεπιστημίου στη διδασκαλία και ισχύει μόνο για την γενική κατάταξη, με βάρος 20%.
5. **Διεθνής διάσταση.** Το κριτήριο αυτό ισχύει μόνο για την γενική κατάταξη και αναλύεται σε δύο υπο-κριτήρια, αυτό του ποσοστού των αλλοδαπών φοιτητών που φοιτούν στο ίδρυμα (με βάρος 5%) και το ποσοστό των αλλοδαπών μελών ΔΕΠ που εργάζονται στο ίδρυμα (με βάρος 5%).
6. **H-index:** Αυτό το κριτήριο ισχύει μόνο για τα επί μέρους επιστημονικά πεδία. Πρόκειται για το γνωστό μας h-index, αλλά προσαρμοσμένο σε ομάδες εργασιών. Συγκεκριμένα, προσμετράται ο αριθμός ετερο-αναφορών για κάθε εργασία του ιδρύματος πάνω στον συγκεκριμένο τομέα και ο αριθμός h-index υποδηλώνει ότι h εργασίες έχουν πάνω από h αναφορές. Χρησιμοποιούνται 2 δείκτες, το h1 που αφορά τις εργασίες που χαρακτηρίζονται ως ανήκουσες σε συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα και το h2 που αφορά τις εργασίες που χαρακτηρίζονται ως ανήκουσες ΜΟΝΟ σε συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα. Οι δύο δείκτες συναθροίζονται (μέσος όρος) με βάρος διπλάσιο στον h2. Το βάρος του κριτηρίου αυτού ποικίλλει ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο από 0% (literature) έως 25% (lifeandnaturalsciences).

Συχνά ασκείται κριτική στους πίνακες κατάταξης, καθώς δίνουν λίγες πληροφορίες για συγκεκριμένα αντικείμενα. Το 2011, το QS άρχισε να κατατάσσει τα πανεπιστήμια παγκοσμίως με βάση την απόδοσή τους σε συγκεκριμένα επιστημονικά πεδία. Οι κατατάξεις γίνονται με βάση τις ετεροαναφορές και την άποψη των εργοδοτών, ενώ η βαρύτητα που δίνεται σε κάθε συντελεστή εξαρτάται από την ιδιαιτερότητα του πεδίου. Τα αποτελέσματα του πίνακα υπάγονται σε πέντε κατηγορίες: μηχανολογία, βιοτεχνολογία, φυσικές επιστήμες, κοινωνικές επιστήμες, τέχνες και ανθρωπιστικές σπουδές. Με βάση τα στοιχεία που παρατίθενται στους πίνακες 4 και 5 στην κατάταξη του QS το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών βρίσκεται για το 2016 στη θέση 651-700 και στην 3^η θέση στην Ελλάδα μεταξύ των έξι ελληνικών Πανεπιστημίων που περιλαμβάνονται στο συγκεκριμένο πίνακα κατάταξης:

Πίνακας 4: QS World University Rankings

Έτος	Διεθνής Θέση
2016	651-700
2015	601-650

Πίνακας 5: Επιμέρους Δείκτες και Κατάταξη Ελληνικών Πανεπιστημίων στον πίνακα QS

Πανεπιστήμιο	Θέση στην Παγκόσμια Κατάταξη	Θέση στην Ελλάδα	Ακαδημαϊκή Φήμη Θέση /Βαθμός	Έρευνα Εργοδοτών Θέση /Βαθμός	Καθηγητές / Φοιτητές Θέση /Βαθμός	Ετερο-αναφορές ανά Τομέα Θέση /Βαθμός	% Αλλοδαπών Φοιτητών Θέση /Βαθμός	% Αλλοδαπών Φοιτητών Θέση /Βαθμός
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	395	1	-	166/58,7	-	246/48,7	-	-
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	491-500	2	294/34,8	367/33,3	-	405/29,7	-	499/21
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	651-700	3	-	361/34,1	-	468/23,8	-	-
Πανεπιστήμιο Κρήτης	651-700	4	-	-	-	270/45,4	-	-
Πανεπιστήμιο Πάτρας	651-700	5	-	-	-	259/ 47,3	-	-
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθήνας	701+	6	-	314/39,7	-	-	-	-

Πηγή: Ιστοσελίδα QS

World

University

Ranking <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2016>

Εκτός από την συνολική κατάταξη η QS (QuacquarelliSymonds) δημοσιεύει και Πίνακα Κατάταξης Πανεπιστημίων σε βασικά και εξειδικευμένα επιστημονικά αντικείμενα. Η συγκεκριμένη κατάταξη αξιολογεί τα Πανεπιστήμια στους **πέντε (5) βασικούς τομείς σπουδών**, όπως προσδιορίζονται από τη μεθοδολογία της QS, (Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Επιστήμες της Ζωής και Ιατρικής, Φυσικές Επιστήμες, Κοινωνικές Επιστήμες και Διοίκηση, Μηχανική και Τεχνολογία) αλλά και σε **επιμέρους επιστημονικά πεδία** που αποτελούν υποσύνολα των πέντε βασικών.

Για **το 2017 το ΕΚΠΑ βρίσκεται σε υψηλές θέσεις** τόσο στους πέντε βασικούς τομείς όσο και σε έντεκα (11) επιμέρους επιστημονικά πεδία (δείτε τους πίνακες 6 και 7).

Πίνακας 6: Η θέση του ΕΚΠΑ για το 2017 στα πέντε (5) βασικά θεματικά αντικείμενα του Πίνακα της

BroadSubject	Θέση Παγκοσμίως 2017
1. Arts&Humanities	381
2. LifeScience&Medicine	248
3. NaturalScience	288
4. SocialSciences&Management	387
5. EngineeringandTechnology	335

Πηγή: Ιστοσελίδα QS World University Ranking
<https://www.topuniversities.com/subject-rankings/2017>

Πίνακας 7: Η θέση του ΕΚΠΑ για το 2017 σε έντεκα (11) εξειδικευμένα θεματικά αντικείμενα

SpecificSubject	Θέση Παγκοσμίως
	2017
1. History	151-200
2. Archeology	151-200
3. Linguistics	251-300
4. Medicine	201-250
5. Pharmacy&Pharmacology	151-200
6. ComputerScience	201-250
7. LawandLegalStudies	251-300
8. Economics	351-400
9. BiologicalSciences	301-350
10. Chemistry	351-400
11. PhysicsandAstronomy	351-400

Πηγή: Ιστοσελίδα *QS World University Ranking*
<https://www.topuniversities.com/subject-rankings/2017>

Οι κατατάξεις του QS χρησιμοποιούν δεδομένα ειδικών γνωμοδοτών (peerreview) που συλλέγονται από μεγάλο αριθμό ερευνητών, ακαδημαϊκών και εργοδοτών. Επίσης, λαμβάνουν υπόψη τον αριθμό του διεθνούς προσωπικού, τον αριθμό φοιτητών, τον αριθμό αναφορών από το [Scopus](#) και τις αναλογίες καθηγητών / φοιτητών. Ακόμα, βασίζονται σε μια σειρά από άλλα επιμέρους κριτήρια, το καθένα από τα οποία υπολογίζεται με διαφορετική βαρύτητα.

Για τη θεματική κατάταξη του 2017 εξετάστηκαν 4.438 Πανεπιστήμια παγκοσμίως, εκ των οποίων αξιολογήθηκαν τα 3.098 και τελικώς κατετάγησαν τα 1.117. Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα βασίζονται σε απαντήσεις 74.651 ακαδημαϊκών και 40.643 εργοδοτών, καθώς και στην ανάλυση επιστημονικών δημοσιεύσεων και βιβλιογραφικών παραπομπών από τη βιβλιομετρική βάση

δεδομένων Scopus, όπως προαναφέρθηκε, απ' όπου ελήφθησαν υπόψη δεδομένα πενταετίας.

Σε κάθε επιμέρους πεδίο ανακοινώνονται αποτελέσματα για τα 500 καλύτερα πανεπιστήμια παγκοσμίως. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η συγκεκριμένη κατάταξη ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ η συνολική, και βασίζεται στα δεδομένα τους έτους 2015-2016.

2.4 Η κατάταξη του Times Higher Education World University Rankings

Η κατάταξη του Times Higher Education μαζί με το QS World University Rankings και το Academic Ranking of World Universities θεωρούνται οι τρεις δείκτες με τη μεγαλύτερη απήχηση διεθνώς.

Από το 2004 έως το 2009 το Times Higher Education (THE) δημοσίευε την κατάταξη THE-QS World University Rankings (WUR) σε συνεργασία με το Quacquarelli Symonds (QS). Το 2009 σταμάτησε η συνεργασία με το QS και ξεκίνησε τη συνεργασία με το Thomson Reuters, προκειμένου να δημιουργήσει έναν νέο παγκόσμιο πίνακα κατάταξης των πανεπιστημίων που αποκαλείται Times Higher Education World University Rankings.

Στις 3 Ιουνίου 2010, το Times Higher Education αποκάλυψε τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στη δημιουργία της νέας παγκόσμιας κατάταξης. Η νέα μεθοδολογία περιλαμβάνει 13 διαφορετικούς δείκτες απόδοσης, δηλ. περισσότερους σε σχέση με τις 6 μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν από το 2004 έως το 2009. Μετά από διαβούλευση αποφασίστηκε η οργάνωση των κριτηρίων γύρω από 5 ευρύτερους δείκτες από τους οποίους προκύπτει και το τελικό αποτέλεσμα. Το Times Higher Education δημοσίευσε την πρώτη του κατάταξη χρησιμοποιώντας τη νέα μεθοδολογία στις 16 Σεπτεμβρίου 2010, ένα μήνα νωρίτερα από τον χρόνο δημοσίευσης των προηγούμενων αποτελεσμάτων τους.

Η μεθοδολογία της κατάταξης World University Rankings της THE περιλαμβάνει 13 δείκτες που ταξινομούνται σε 5 κατηγορίες: διδασκαλία (30%), έρευνα (30%), ερευνητική απήχηση / ετερο-αναφορές (30%), διεθνής διάσταση

(7,5%), έσοδα από τον ιδιωτικό τομέα (2,5%). Ο συγκεκριμένος φορέας που υλοποιεί την αξιολόγηση επέλεξε τα 980 Πανεπιστήμια από μια αρχική επιλογή 1.313 Πανεπιστημίων που θεωρείται ότι ηγούνται της επιστημονικής έρευνας παγκοσμίως. Βασίστηκε στα αποτελέσματα των δύο ετήσιων εκθέσεων «ακαδημαϊκής φήμης» που υλοποίησε παρέχοντας 250.000 είδη βιβλιομετρικών και άλλων δεδομένων, που βασίστηκαν σε 56 εκατομμύρια παραπομπές - ετεροαναφορές και 11,9 εκατομμύρια ερευνητικές δημοσιεύεις (μεταξύ των οποίων 250.000 βιβλία και κεφάλαια βιβλίων) σε διάστημα πέντε ετών.

Η ανάλυση των κατηγοριών αυτών στους επιμέρους δείκτες είναι η ακόλουθη:

- **Τα έσοδα από τον ιδιωτικό τομέα** φανερώνουν, σύμφωνα με τους δημιουργούς της κατάταξης, την καινοτομία που παράγει το ίδρυμα και διαιρείται με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ.
- **Η διεθνής διάσταση** σχετίζεται με:
 - το ποσοστό μελών ΔΕΠ που προέρχονται από την αλλοδαπή σε σχέση με την ημεδαπή (2,5%),
 - το ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών σε σχέση με τους ημεδαπούς φοιτητές (2,5%),
 - το ποσοστό των ερευνητικών εργασιών που έχουν συ-συγγραφείς από την αλλοδαπή (2,5%).
- **Η διδασκαλία** αξιολογείται ως εξής:
 - “Φήμη” του ιδρύματος σχετική με τη διδασκαλία, όπως αποτυπώνεται σε μια μεγάλη έρευνα ερωτηματολογίων, στην οποία το 2016 συμμετείχαν 10,323 ακαδημαϊκοί από όλο τον κόσμο (15%),
 - Αριθμός εκπονημένων διδακτορικών ανά μέλος ΔΕΠ (6%),
 - Αριθμός προπτυχιακών φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ (4.5%),
 - Έσοδα (από διδασκαλία) ανά μέλος ΔΕΠ (2.25%),
 - Ποσοστό διδακτορικών τίτλων προς αριθμό προπτυχιακών τίτλων (2.25%).
- **Η έρευνα** αξιολογείται ως εξής:
 - “Φήμη” του ιδρύματος σχετική με την έρευνα, βασισμένη στην παραπάνω έρευνα (18%),

- Έσοδα (από έρευνα) ανά μέλος ΔΕΠ (6%),
- Αριθμός δημοσιεύσεων ανά μέλος ΔΕΠ (6%).
- **Η ερευνητική απήχηση** αξιολογείται με τον κανονικοποιημένο μέσο όρο ετερο-αναφορών αναφορών σε εργασίες μελών ΔΕΠ του ιδρύματος. Τα δεδομένα προέρχονται από την βιβλιογραφική βάση δεδομένων Scopus

Στην κατάταξη του 2016 το **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών** συμπεριλαμβάνεται στα **980 καλύτερα Πανεπιστήμια του κόσμου**, και βρίσκεται στις θέσεις 501-600. Παράλληλα μοιράζεται την 3^η θέση μεταξύ των έξι (6) Ελληνικών Πανεπιστημίων που περιλαμβάνονται στην φετινή κατάταξη των 980 ιδρυμάτων παγκοσμίως

Πίνακας 8: Θέση και Επίδοση των έξι (6) Ελληνικών Πανεπιστημίων που βρίσκονταν στον πίνακα των 980 καλύτερων Πανεπιστημίων του κόσμου σύμφωνα με τον Πίνακα Κατάταξης TimesHigherEducation (2016-2017)

Πανεπιστήμιο	Θέση στην παγκόσμια Κατάταξη	Θέση στην Ελλάδα	Έσοδα από τον ιδιωτικό τομέα	Διεθνής Εικόνα	Διδασκαλία	Έρευνα	Ερευνητική Απήχηση
Πανεπιστήμιο Κρήτης	301-350	1	37,8	46,9	18,7	19,1	83
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	401-500	2	37,3	39,9	20	15,8	61,8
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	501-600	3	38	43	27	16,4	46,8
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθήνας	501-600	3	37,9	43,1	16,9	20,5	41,2
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	501-600	3	35,5	40,3	14,3	14,8	64,8
Πανεπιστήμιο Πάτρας	601-800	4	43,6	34,6	15,3	11,4	35,9

Πηγή: **TIMES Higher Education -World University Ranking**

https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2017/world-ranking#!/page/0/length/25/locations/GR/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/scores

Πίνακας 9: Η θέση του ΕΚΠΑ στον Πίνακα TimesHigherEducation	
Έτος	Διεθνής Θέση
216	501-600/980
2015	401-500/800

Πηγή: **TIMES Higher Education -World University Ranking**

Όπως διαπιστώνει ο αναγνώστης στη σύγκριση των δύο τελευταίων ετών που παρατίθεται στον πίνακα 10, **το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών εμφανίζει βελτίωση σε όλους τους βασικούς πυλώνες αριστείας**, διατηρώντας υψηλά την ποιότητα του παρεχόμενου ακαδημαϊκού του έργου, παρότι υφίσταται τις εξοντωτικές συνέπειες της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και της συνακόλουθης κοινωνικής. Σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά το Πανεπιστήμιο από τις θέσεις 401-500 φαίνεται ότι υποχωρεί στις θέσεις 501-600. **Όμως θα πρέπει να επισημανθεί ότι η περσινή κατάταξη περιελάμβανε 800 Πανεπιστήμια ενώ η φετινή 980**, κάτι που δεικνύει ότι ουσιαστικά η θέση του Ιδρύματος παρέμεινε σχετικά αμετάβλητη.

Πίνακας 10: Συγκριτική βαθμολογία Δεικτών THEDWorldUniversityRanking για το ΕΚΠΑ για τα έτη 2016-2017 και 2015-2016	2016-2017	2015-2016
Διδασκαλία	27	26,7
Διεθνής Εικόνα	43	39
Εισόδημα - Χρηματοδότηση από τον Ιδιωτικό Τομέα /Αγορά	38	28
Έρευνα	16,4	16,3
Βιβλιογραφικές Αναφορές από Τρίτους	46,8	45,8

Πηγή: **TIMES Higher Education -World University Ranking**
<https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>

2.5 Ηκατάταξη του Center for World University Rankings - CWUR

Το Κέντρο Παγκόσμιων Πανεπιστημιακών Κατατάξεων - Center for World University Rankings (CWUR) δημοσιεύει μια παγκόσμια κατάταξη των πανεπιστημίων, ίσως τη μόνη που μετρά την ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των φοιτητών, καθώς και το κύρος των μελών ΔΕΠ και την ποιότητα της έρευνάς τους χωρίς να στηρίζεται σε έρευνες, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις και υποβολές στοιχείων από τα ίδια τα Πανεπιστήμια.

Η CWUR χρησιμοποιεί τους εξής οκτώ αντικειμενικούς και ισχυρούς δείκτες για την κατάταξη των κορυφαίων 1.000 πανεπιστημίων του κόσμου:

1) **Η ποιότητα της εκπαίδευσης**, η οποία μετριέται από τον αριθμό των αποφοίτων οι οποίοι έχουν κερδίσει σημαντικά διεθνή βραβεία, έπαθλα, και μετάλλια σε σχέση με το μέγεθος του Πανεπιστημίου [25%].

2) **Η απασχόληση των αποφοίτων (Alumni Employment)**, η οποία μετριέται από το συνολικό αριθμό των αποφοίτων που κατέχουν θέση who CEO positions στις κορυφαίες εταιρίες παγκοσμίως σε σχέση με το μέγεθος του Πανεπιστημίου [25%].

3) **Η Ποιότητα της Σχολής (Quality of Faculty)**, η οποία μετριέται από τον αριθμό των καθηγητών και ερευνητών οι οποίοι έχουν κερδίσει σημαντικά διεθνή βραβεία, έπαθλα, και μετάλλια [25%].

4) **Οι Δημοσιεύσεις**, οι οποίες μετρώνται από το συνολικό αριθμό των ερευνητικών άρθρων σε ευπόληπτα περιοδικά [5%].

5) **Η επιρροή**, μετρούμενη από τον αριθμό των ερευνητικών εργασιών που εμφανίζονται σε υψηλής επίδρασης περιοδικά [5%].

6) **Ετεροαναφορές**, που μετρώνται από τον αριθμό των υψηλής επίδρασης ερευνητικών άρθρων [5%].

7) **Ευρεία επίπτωση (αντίκτυπος)**, μετρούμενη με τα άρθρα h-index του πανεπιστημίου [5%].

8) **Διπλώματα ευρεσιτεχνίας**, μετριέται από τον αριθμό των διεθνών αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας [5%].

Στην κατάταξη για το 2016 το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών καταλαμβάνει τη 297^η θέση ανάμεσα στα 1.000 καλύτερα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, και τη 1^η θέση στην Ελλάδα μεταξύ των επτά ελληνικών Πανεπιστημίων που περιλαμβάνονται στον εν λόγω πίνακα. Το Πανεπιστήμιό μας, μάλιστα, σημειώνει άνοδο σε σχέση με τα δύο προηγούμενα χρόνια όπου βρισκόταν, όπου βρισκόταν στην 331^η θέση. Σύμφωνα πάντα με την κατάταξη του CenterforWorldUniversityRankings, το Ε.Κ.Π.Α. έχει υπερκεράσει στην κατάταξη Πανεπιστήμια με μεγάλη παράδοση, όπως το Πανεπιστήμιο της Λειψίας της Γερμανίας (302^η θέση) ή το Πανεπιστήμιο St. Andrews της Μεγάλης Βρετανίας (309^η θέση).

**Πίνακας 11: Η θέση του ΕΚΠΑ στον πίνακα Κατάταξης
CenterforWorldUniversityRankings**

Έτος	Διεθνής θέση
2016	297/1.000
2015	301/1.000
2014	331/1.000

Πηγή: Κατάταξης Center for World University Rankings

Πίνακας 12: Θέση και Επίδοση των επτά (7) Ελληνικών Πανεπιστημίων που βρίσκονταν στον πίνακα των 1000 καλύτερων Πανεπιστημίων του κόσμου σύμφωνα με τον Πίνακα Κατάταξης CenterforWorldUniversityRankings (2016)

Παγκόσμια Θέση	Πανεπιστήμιο	Θέση Ελλάδα	Ποιότητα Εκπαίδευσης	Απασχολησιμότητα Αποφοίτων	Ποιότητα Σχολών	Δημοσιεύσεις	Επιρροή	Ετεροαναφορές	Αντίκτυπος	Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας	Επίδοση
297	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	1	378+	204	235+	242	412	324	276	912+	46.16
439	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	2	378+	594+	235+	356	698	380	375	763	45.16
513	Πανεπιστήμιο Κρήτης	3	378+	594+	235+	504	512	664	424	883	44.91
555	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	4	378+	594+	235+	601	811	541	470	912+	44.80
644	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	5	198	491	235+	534	953	436	617	912+	44.61

Παγκόσμια Θέση	Πανεπιστήμιο	Θέση Ελλάδα	Ποιότητα Εκπαίδευσης	Απασχολησιμότητα Αποφοίτων	Ποιότητα Σχολών	Δημοσιεύσεις	Επιρροή	Ετεροαναφορές	Αντίκτυπος	Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας	Επίδοση
650	Πανεπιστήμιο Πάτρας	6	378+	594+	235+	529	735	541	588	763	44.61
919	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	7	378+	594+	235+	853	987	818+	878	912+	44.30

Πηγή: Κατάταξης Center for World University Rankings

<http://cwur.org/2016/greece.php>

2.6. US News - Best Global University Rankings

Η κατάταξη του US News για τα καλύτερα Πανεπιστήμια στον κόσμο δημιουργήθηκε με στόχο να παρέχει εικόνα για το πώς τα πανεπιστήμια μπορούν να συγκριθούν παγκοσμίως. Από το σύνολο, λοιπόν, των περίπου 18.000 πανεπιστημίων που δραστηριοποιούνται παγκοσμίως, η τελική συνολική κατάταξη των 500 καλύτερων Πανεπιστημίων καλύπτει ένα εύρος 57 χωρών. Το πρώτο βήμα για την παραγωγή αυτών των κατατάξεων, οι οποίες τροφοδοτούνται από την εταιρεία ThomsonReuters(InCites™researchanalyticssolutions), περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας πρώτης ομάδας των καλύτερων 750 πανεπιστημίων, τα οποία χρησιμοποιούνται σε μια δεύτερη φάση για την κατάταξη των 500 κορυφαίων.

Για να συμπεριληφθεί ένα Πανεπιστήμιο στα 750, θα πρέπει πρώτα να είναι μεταξύ των κορυφαίων 200 πανεπιστημίων στα αποτελέσματα της παγκόσμιας έρευνας φήμης της ThomsonReuters. Στη συνέχεια, ένα ίδρυμα πρέπει να είναι μεταξύ εκείνων που είχε τον μεγαλύτερο αριθμό δημοσιεύσεων κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών και τα άρθρα αυτά να αναφέρονται ή να αναπαράγονται από τα κορυφαία 200 της προαναφερθείσας έρευνας φήμης.

Το «U.S. News&WorldReport» αξιολογεί τα 750 καλύτερα Ιδρύματα χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα 12 διαφορετικών κριτηρίων:

1. Παγκόσμια Ερευνητική Φήμη (12.5%)
2. Περιφερειακή Ερευνητική Φήμη (12.5%)
3. Δημοσιεύσεις(10%)
4. Συγγράμματα (2.5%)
5. Συνέδρια (2.5%)
6. Σταθμισμένη επίδραση των ετεροαναφορών (10%)
7. Σύνολο αναφορών (7.5%)
8. Αριθμός δημοσιεύσεων που βρίσκονται μεταξύ των 10% περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων (12.5%)

9. Ποσοστό του συνόλου των δημοσιεύσεων που βρίσκονται μεταξύ των 10% περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων (10%)
10. Διεθνείς Συνεργασίες (10%)
11. Αριθμός άρθρων με μεγάλο αριθμό αναφορών που βρίσκονται στο top 1% (5%)
12. Ποσοστό του συνόλου των δημοσιεύσεων που βρίσκονται μεταξύ των 1% των άρθρων με τις περισσότερες αναφορές (5%)

Από τα προσφάτως δημοσιευμένα στοιχεία του «U.S. News&WorldReport» προκύπτει για το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών ότι κατέχει για το 2017τη θέση 291 παγκοσμίως και είναι το 1^ο μεταξύ των 9 Ελληνικών Πανεπιστημίων που αναφέρονται στο συγκεκριμένο πίνακα κατάταξης.

Πίνακας 13: Θέση και Επίδοση των δέκα (10) Ελληνικών Πανεπιστημίων που βρίσκονταν στον πίνακα των 1000 καλύτερων Πανεπιστημίων του κόσμου σύμφωνα με τον Πίνακα Κατάταξης USNews - BestGlobalUniversityRankings (2017)

Πανεπιστήμιο	Παγκόσμια Θέση	Θέση στην Ελλάδα	Συνολική Επίδοση-Βαθμός
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	291	1	58,2
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	409	2	53,2
Πανεπιστήμιο Κρήτης	456	3	51,6
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	505	4	50,2
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	584	5	47,5
Πανεπιστήμιο Πάτρας	695	6	43,9
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	965	7	34,7
Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθήνας	-	8	-
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθήνας	-	9	-

Πηγή: US News - Best Global University Rankings <http://www.usnews.com/education/best-global-universities/search?region=&country=greece&subject=&name=>

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, το Ε.Κ.Π.Α. κατέχει τη θέση 126 μεταξύ των 332 Πανεπιστήμια που συμπεριλήφθηκαν στην αξιολόγηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ε.Κ.Π.Α. έχει υπερκεράσει στην κατάταξη Πανεπιστήμια εγνωσμένου κύρους, ενώ παρά τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην αξιολόγηση για το 2016-2017 ανέβηκε μια θέση στην παγκόσμια κατάταξη.

Πίνακας 14: Η θέση του ΕΚΠΑ στον Πίνακα Κατάταξης US News - Best Global University Rankings

Έτος	Διεθνής Θέση
2016-2017	291/500
2015-2016	292/500

Πηγή: US News - Best Global University Rankings <http://www.usnews.com/education/best-global-universities/search?region=&country=greece&subject=&name=>

Ο οργανισμός που συντάσσει τον συγκεκριμένο πίνακα κατάταξης παραθέτει ως «επίδοση» και τη θέση του κάθε ιδρύματος στους 12 επιμέρους δείκτες που αξιολογεί. Στον πίνακα 15 παρουσιάζεται η επίδοση του ΕΚΠΑ στους συγκεκριμένους δείκτες.

Άξιο μνείας το κριτήριο «Αριθμός άρθρων με μεγάλο αριθμό αναφορών που βρίσκονται στο top 1% των άρθρων με τις περισσότερες αναφορές», όπου το ΕΚΠΑ καταλαμβάνει την 159^η θέση παγκοσμίως.

Πίνακας 15: Η θέση – επίδοση του ΕΚΠΑ με βάση του δώδεκα (12) δείκτες

Πίνακα Κατάταξης US News - BestGlobalUniversityRankings

Δείκτης – Κριτήριο	Θέση του ΕΚΠΑ
Παγκόσμια Ερευνητική Φήμη (12.5%)	686
Περιφερειακή Ερευνητική Φήμη (12.5%)	622
Δημοσιεύσεις(10%)	173
Συγγράμματα (2.5%)	340
Συνέδρια (2.5%)	359
Σταθμισμένη επίδραση των ετεροαναφορών (10%)	459
Σύνολο αναφορών (7.5%)	188
Αριθμός δημοσιεύσεων που βρίσκονται μεταξύ των 10% περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων (12.5%)	200
Ποσοστό του συνόλου των δημοσιεύσεων που βρίσκονται μεταξύ των 10% περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων (10%)	494
Διεθνείς Συνεργασίες (10%)	365
Αριθμός άρθρων με μεγάλο αριθμό αναφορών που βρίσκονται στο top 1% των άρθρων με τις περισσότερες αναφορές (5%)	159
Ποσοστό του συνόλου των δημοσιεύσεων που βρίσκονται μεταξύ των 1% των άρθρων με τις περισσότερες αναφορές (5%)	262

Πηγή: US News - Best Global University Rankings <http://www.usnews.com/education/best-global-universities/national-and-kapodistrian-university-of-athens-504988>

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στον συγκεκριμένο πίνακα κατάταξης το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών εμφανίζεται σε υψηλές θέσεις παγκοσμίως σε διάφορα επιμέρους επιστημονικά πεδία και αντικείμενα:

- ❖ Στην Φαρμακολογία και Τοξικολογία στην θέση 126
- ❖ Στην Κλινική Ιατρική στη θέση 176
- ❖ Στην Ανοσολογία στη θέση 150
- ❖ Στις Φυσικές Επιστήμες στη θέση 166
- ❖ Στις Κοινωνικές Επιστήμες και Δημόσια Υγεία στη θέση 222
- ❖ Στη Βιολογία και Βιοχημεία στη θέση 393

2.7 ΗκατάταξητουNationalTaiwanUniversity (PerformancerankingofScientificPapers)

Την 216η θέση καταλαμβάνει το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών ανάμεσα στα 938 καλύτερα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, από τις τέσσερις χιλιάδες (4.000) Ανώτατων Ιδρυμάτων των οποίων τα στοιχεία εξετάστηκαν αρχικώς, σύμφωνα με τον διεθνώς αναγνωρισμένο κατάλογο που δημοσιεύει το NationalTaiwanUniversity (PerformancerankingofScientificPapers . Το Πανεπιστήμιό μας, μάλιστα, αν συνυπολογισθεί πλήρως ως κριτήριο ο αριθμός των Τμημάτων του τοποθετείται στην 199η θέση. Επίσης βρίσκεται στην 1^η θέση μεταξύ των πέντε (5) Ελληνικών Πανεπιστημίων που συμπεριλαμβάνονται στον συγκεκριμένο πίνακα κατάταξης.

Η αξιολόγηση του NationalTaiwanUniversity βασίζεται κυρίως στο ερευνητικό έργο που παράγεται και δημοσιεύεται σε κάθε Ίδρυμα, στην απήχηση που επιτυγχάνουν οι δημοσιευμένες εργασίες, καθώς και στην τελική ιδιαίτερη διάκρισή τους. Κατατάξεις όπως η συγκεκριμένη είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι δεν επηρεάζεται από τους πόρους που διατίθενται σε ερευνητικούς σκοπούς, από τις υποδομές εκπαίδευσης και τα μεμονωμένα επιτεύγματα μελών ΔΕΠ αλλά από τη διαχρονική και υψηλού επιπέδου και συνέπειας επιστημονική έρευνα που λαμβάνει χώρα σε Πανεπιστήμια όπως το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Τελεί υπό την αιγίδα της αντίστοιχης ΑΔΙΠ της Taiwan και κατατάσσει τα 500 καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου από το 2007, βασιζόμενη αποκλειστικά στις επιστημονικές τους δημοσιεύσεις και στην απήχηση που αυτές έχουν στην

διεθνή επιστημονική κοινότητα. Επιπρόσθετα της συνολικής κατάταξης, η συγκεκριμένη λίστα περιλαμβάνει κατατάξεις σε 6 ευρύτερα επιστημονικά πεδία (fields), καθώς και σε 14 συγκεκριμένα επιλεγμένα θεματικά πεδία (subjects).

Πίνακας 16: Κριτήρια Κατάταξης του Πίνακα National Taiwan University

Κριτήρια	Overall Performance Indicators	Βαρύτητα	
Παραγωγή Έρευνας	<i>Ο αριθμός των άρθρων τα τελευταία 11 χρόνια (2005-2015)</i>	10%	25%
	<i>Ο αριθμός των άρθρων του τρέχοντος έτους (2015)</i>	15%	
Επίδραση Έρευνας	<i>Ο αριθμός των ετεροαναφορών τα τελευταία 11 χρόνια (2005-2015)</i>	15%	35%
	<i>Ο αριθμός των ετεροαναφορών τα τελευταία 2 χρόνια (2014-2015)</i>	10%	
	<i>Ο μέσος όρος ετεροαναφορών τα τελευταία 11 χρόνια (2005-2015)</i>	10%	
Ερευνητική Αριστεία	<i>Τα άρθρα h-index των τελευταίων δύο ετών (2014-2015)</i>		40%

Πηγή: National Taiwan University

<http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/BackgroundMethodology/Methodology-enus.aspx>

Πίνακας 17: Ηθέση του ΕΚΠΑ στον Πίνακα Κατάταξης National Taiwan University

Παγκόσμια Θέση	Θέση στη Χώρα	Πανεπιστήμιο	Συνολικός Βαθμός	Άρθρα 11 Ετών	Τρέχοντα Άρθρα	Αναφορές 11 ετών	Τρέχουσες Αναφορές	Μέσος Όρος αναφορών	H-Index	HICI Άρθρα	Hi Impact Άρθρα περιοδικών	Σταθμισμένη θέση
216	1	Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	53	56,6	53,1	52,8	53,6	50	58,8	52,5	49,2	199
341	2	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	49,1	52,5	50,5	49	49,3	45,1	51,2	48,5	47,5	333
491	3	Πανεπιστήμιο Κρήτης	46,6	45,3	43,8	46,7	46,1	53,6	47,8	46,3	45,6	423
491	4	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	46,6	44,6	43,6	46,2	45,5	53,9	49,8	46,9	44,6	454
-	5	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	45,6	46,1	45,3	45,5	45,4	42,3	47,8	46,6	45,7	480

Πηγή: Πίνακας Κατάταξης National Taiwan University

http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/DataPage/OverallRanking_Countries.aspx?query=&country=Greece&y=2016

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι βασικοί άξονες αξιολόγησης συνοψίζονται σε τρεις βασικές μεταβλητές: στην Ερευνητική Αριστεία, στην παραγωγή Έρευνας και στην επίδραση της Έρευνας. Η αξιολόγηση, δηλαδή, του National Taiwan University βασίζεται κυρίως στο ερευνητικό έργο που παράγεται και δημοσιεύεται σε κάθε Ίδρυμα, στην απήχηση που επιτυγχάνουν οι δημοσιευμένες εργασίες, καθώς και στην τελική ιδιαίτερη διάκρισή τους. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι σε επιμέρους Τομείς η κατάταξη για το Ίδρυμά μας είναι ακόμα υψηλότερη π.χ. 76^η θέση στην Φαρμακολογία και Τοξικολογία, 134^η θέση στην Ιατρική, 171^η θέση στη Φυσική.

**Πίνακας 18: Η θέση του ΕΚΠΑ στον Πίνακα Κατάταξης National Taiwan University
(Performance ranking of Scientific Papers)**

Έτος	Διεθνής Θέση
2016	216/924
2015	217/924

Πηγή: Πίνακας Κατάταξης National Taiwan University
http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/DataPage/OverallRanking_Countries.aspx?query=&country=Greece&y=2016

3. Ανάλυση των Κριτηρίων των σημαντικότερων πινάκων κατάταξης

Ορισμένες διαπιστώσεις από την ανάλυση αυτών των κριτηρίων, οι οποίες βοηθούν στο να κατανοήσει κανείς τη θέση των Ελληνικών Πανεπιστημίων είναι οι εξής:

(α) Ερευνητικό Έργο: Κριτήριο στους τέσσερις (4) από τους πέντε (5) πίνακες κατάταξης είναι το ερευνητικό έργο όπως αυτό αποτυπώνεται στον συνολικό αριθμό δημοσιεύσεων των καθηγητών και ερευνητών του κάθε Πανεπιστημίου για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (π.χ. τα τελευταία πέντε χρόνια). Ο τρόπος αποτύπωσης και ειδικό βάρος του συγκεκριμένου κριτηρίου στη βαθμολογία κάθε πίνακα κατάταξης όμως είναι διαφορετικός.

Έτσι για παράδειγμα στον ιδιαίτερα γνωστό **πίνακα-λίστα της Σαγκάης (ARWU)** το ερευνητικό έργο ως αριθμός δημοσιεύσεων συμβάλλει στο 50% της βαθμολογίας μέσα από τρία υποκριτήρια: (1) Αριθμό δημοσιεύσεων στα περιοδικά Nature και Science με βάρος 20%, (2) Αριθμό δημοσιεύσεων που συμπεριλαμβάνονται στις βάσεις δεδομένων ScienceCitationIndexandSocialSciencesCitationIndex με βάρος 20%, και (3) μια κανονικοποιημένη ακαδημαϊκή επίδοση, η οποία σταθμίζει το άθροισμα των παραπάνω δεικτών διά του αριθμού των μελών ΔΕΠ και των ερευνητών του Ιδρύματος, με βάρος 10%.

Αντίθετα ο αντίστοιχος δείκτης της μεθοδολογίας του **TimesHigherEducation** λαμβάνει 30% και στηρίζεται σε εντελώς διαφορετικά υποκριτήρια: (1^{ον}) την «φήμη για το ερευνητικό έργο» όπως αποτυπώνεται σε μια μεγάλη έρευνα ερωτηματολογίων, στην οποία το 2016 συμμετείχαν 10.323 ακαδημαϊκοί από όλο τον κόσμο, με ειδικό βάρος 18% στην τελική βαθμολογία, (2^{ον}) τα έσοδα (από έρευνα) ανά μέλος ΔΕΠ (6%) και (3^{ον}) τον αριθμό δημοσιεύσεων ανά μέλος ΔΕΠ (6%). Στην εν λόγω προσέγγιση παρατηρεί ο αναγνώστης ότι κριτήριο για την έρευνα **είναι και τα χρήματα που δαπανώνται για την υλοποίηση της έρευνας** και όχι μόνο ο αριθμός δημοσιεύσεων.

Προς την κατεύθυνση αυτή κινούνται και ορισμένα κριτήρια του πίνακα κατάταξης **CenterforWorldUniversityRankings (CWUR)**, όπου μεταξύ των άλλων βαθμολογούνται και τα διεθνή διπλώματα ευρεσιτεχνίας με ποσοστό 5% της συνολικής βαθμολογίας. Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας αποτελούν κατοχύρωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και δυνητική πηγή εσόδων για τα ιδρύματα.

Στον αντίποδα αυτής της προσέγγισης η μεθοδολογία της **WEBOMETRICS** αποτιμά με 16,66% τη συμμετοχή του κάθε ιδρύματος στα ανοιχτά επιστημονικά πρότυπα του παγκόσμιου ιστού μέσω του πλήθους των ερευνητικών που καταλογογραφούνται στην εφαρμογή *GoogleScholar* αλλά και σε άλλες ανοικτές βάσεις δεδομένων.

(β) Απήχηση - Επίδραση: Τα υποκριτήρια και οι μεταβλητές που συνθέτουν την απήχηση και την επίδραση κυρίως του ερευνητικού έργου του προσωπικού των Πανεπιστημίων, συναντώνται ανεξαιρέτως στις αποτιμήσεις και των πέντε σημαντικότερων πινάκων κατάταξης. Σημαντικό στοιχείο και μεταβλητή αποτελεί η λεγόμενη «ετεροαναφορά» (citation). Πιο συγκεκριμένα σε αυτή την κατηγορία κριτηρίων δεν ενδιαφέρει το πόσα άρθρα έχουν γραφτεί από τους καθηγητές του Πανεπιστημίου αλλά πόσες αναφορές του ονόματος και του έργου του έχουν γίνει σε άρθρα και έρευνες άλλων συγγραφέων και καθηγητών άλλων Πανεπιστημίων. Με άλλα λόγια ένα άρθρο ενός καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών που έχει αναφερθεί ως πηγή σε άλλα 4000 άρθρα δείχνει πολύ σημαντική επίδραση στο αντικείμενο που θεραπεύει αλλά και επιστημονική αναγνώριση από την κοινότητα των συναδέλφων παγκοσμίως.

Πρακτικά λοιπόν η μελέτη των ετεροαναφορών θεωρείται εγκυρότερο κριτήριο αποτίμησης από τον καθαυτό όγκο του επιστημονικού έργου ενός καθηγητή.

Για να γίνουν κατανοητοί και οι συμβολισμοί, όταν στη δημοφιλή βάση του *GoogleScholar* διαπιστώνεται ότι ένας ερευνητής έχει $i10\ index = 200$, αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν τουλάχιστον 200 δημοσιεύσεις του εν λόγω καθηγητή με 10 αναφορές η κάθε μία σε άλλα άρθρα και έρευνες. Η συγκεκριμένη λογική αποτίμησης βασίζεται στον βιβλιομετρικό δείκτη h-index που επινοήθηκε το

2005 από τον J.E. Hirsch: «Ένας συγγραφέας εμφανίζει δείκτη h όταν h από τις N_p εργασίες του έχουν τουλάχιστον h αναφορές η καθεμία, ενώ οι υπόλοιπες (N_p-h) εργασίες του έχουν λιγότερες από h αναφορές η καθεμία».

Παράδειγμα: Αν μια συγκεκριμένη ομάδα εργασιών ή συγκεκριμένες εργασίες κάποιου συγγραφέα εμφανίζουν $h=12$, αυτό σημαίνει ότι σε αυτή την ομάδα των εργασιών υπάρχουν 12 εργασίες που έχουν τουλάχιστον 12 (ή και περισσότερες) αναφορές η καθεμία.

Δηλαδή, ο h -index εξάγεται πρακτικά με κατάταξη της συγκεκριμένης ομάδας των εργασιών κατά φθίνουσα σειρά ξεκινώντας από αυτή που έχει τις περισσότερες αναφορές. Καθώς προχωρούμε προς τα κάτω, στο σημείο που ο αριθμός των αναφορών που έχει λάβει κάποια εργασία γίνει μικρότερος από τον αύξοντα αριθμό της εργασίας, τραβάμε μία γραμμή και λαμβάνουμε ως h -index τον αμέσως προηγούμενο αύξοντα αριθμό. Εξ' ορισμού η τιμή του h -index εξαρτάται από τη βάση δεδομένων στην οποία θα γίνει η αναζήτηση. Γιαυτό και οι πίνακες κατάταξης διαφοροποιούνται ανάλογα με τη βάση την οποία χρησιμοποιούν. Αν αντίστοιχα δούμε το σύμβολο C -total=1.560, σημαίνει ότι ο συνολικός αριθμός αναφορών –παραθέσεων για όλα τα άρθρα ενός καθηγητή – ερευνητή είναι 1.560.

Έτσι λοιπόν για να δούμε στην πράξη πως χρησιμοποιούνται τα ανωτέρω, ο πίνακας κατάταξης **QS** χρησιμοποιεί τα δεδομένα της βάσης **Scopus**. Αθροίζεται ο συνολικός αριθμός ετεροαναφορών σε εργασίες της τελευταίας πενταετίας που συνεγράφησαν από μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου πάνω στο συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα και διαιρούνται με τον αντίστοιχο συνολικό αριθμό μελών ΔΕΠ. Η βαθμολογία που δίνει στο κριτήριο είναι 20%. Η **WEBOMETRICS** αντίστοιχα χρησιμοποιεί την βάση **Scimago** και βαθμολογεί με 16,6% το ποσοστό των δημοσιεύσεων του ιδρύματος που ανήκει στο 10% των περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων σε κάθε επιστημονικό πεδίο.

Η ερευνητική απήχηση των **TimesHigherEducation** αξιολογείται με τον κανονικοποιημένο μέσο όρο ετερο-αναφορών σε εργασίες μελών ΔΕΠ του ιδρύματος και λαμβάνει το ιδιαίτερα υψηλό 30% της βαθμολογίας. Τα δεδομένα κανονικοποιούνται, ώστε να αντικατοπτρίζουν μεταβολές του όγκου των

ετεροαναφορών μεταξύ διαφορετικών θεματικών περιοχών. Αυτό σημαίνει ότι τα ιδρύματα με τα υψηλότερα επίπεδα ερευνητικής δραστηριότητας σε ερευνητικούς τομείς που παραδοσιακά έχουν μεγάλο αριθμό αναφορών (πχ Ιατρική) δεν θα κερδίζουν αθέμιτο πλεονέκτημα. Τα δεδομένα στη συγκεκριμένη κατάταξη προέρχονται από την βιβλιογραφική βάση δεδομένων **Scopus**.

Ο πίνακας κατάταξης **CenterforWorldUniversityRankings (CWUR)** αντίστοιχα χρησιμοποιεί τρία υποκριτήρια και πιο συγκεκριμένα την **επιρροή**, μετρούμενη από τον αριθμό των ερευνητικών εργασιών που εμφανίζονται σε υψηλής επίδρασης περιοδικά [5%], τις **ετεροαναφορές**, που μετρώνται από τον αριθμό των υψηλής επίδρασης ερευνητικών άρθρων [5%] και την λεγόμενη **ευρεία επίπτωση (αντίκτυπος)**, μετρούμενη με τα άρθρα h-index του πανεπιστημίου [5%]. Στον πίνακα **της Σαγκάης (ARWU)** ο αριθμός καθηγητών και ερευνητών που συμπεριλαμβάνονται σε λίστες ερευνητών **με πολύ μεγάλο αριθμό ετερο-αναφορών** βαθμολογείται με 20%.

(γ) Βραβεία και Διακρίσεις: Αποτελεί ένα κριτήριο το οποίο έχει δημιουργήσει πολύ μεγάλη «συζήτηση» για το κατά πόσο πραγματικά αποτυπώνει και αποτιμά την τρέχουσα ακαδημαϊκή εικόνα ενός Πανεπιστημίου. Ειδικότερα αν λάβει κανείς υπόψη του ότι στον πίνακα **της Σαγκάης (ARWU)** το συγκεκριμένο κριτήριο βαραίνει κατά 30% στη συνολική βαθμολογία του Πανεπιστημίου (10% τα βραβεία αποφοίτων και 20% τα βραβεία των καθηγητών και ερευνητών του ιδρύματος). Αντίστοιχα ένας ακόμη πίνακας κατάταξης υιοθετεί αυτό το κριτήριο αξιολόγησης δίνοντας του ουσιαστικά το 50% της συνολικής βαθμολογίας. Πιο συγκεκριμένα ο πίνακας κατάταξης **CenterforWorldUniversityRankings (CWUR)** βασίζεται σε δύο υποκριτήρια την «ποιότητα της εκπαίδευσης» όπου μετράται ο αριθμός των αποφοίτων οι οποίοι έχουν κερδίσει σημαντικά διεθνή βραβεία, έπαθλα, και μετάλλια (βαθμολογείται με 25%) και την «ποιότητα της Σχολής» όπου μετράται ο αριθμός των καθηγητών και ερευνητών του Πανεπιστημίου οι οποίοι έχουν κερδίσει σημαντικά διεθνή βραβεία, έπαθλα, και μετάλλια (βαθμολογείται επίσης με 25%).

Παρά το γεγονός ότι οι υπεύθυνοι κατάταξης αυτών των πινάκων διαβεβαιώνουν ότι λαμβάνεται υπόψη και το μέγεθος του Πανεπιστημίου, δηλαδή επιδρά θετικότερα σε ένα μικρό και άσημο Πανεπιστήμιο η απονομή βραβείο Nobel σε ένα μέλος του, απ' ότι σε ένα μέλος ενός μεγάλου Πανεπιστημίου όπως πχ το Harvard οι αμφιβολίες και οι αντιρρήσεις είναι ισχυρές. Η απόκτηση μιας σημαντικής βράβευσης παγκοσμίου βεληνεκού και αναγνώρισης μπορεί να είναι το αποτέλεσμα μιας επίπονης και επίμονης προσωπικής προσπάθειας ενός συγκεκριμένου Καθηγητή και όχι το αποτέλεσμα μιας ερευνητικής στρατηγικής ή μιας «παράδοσης» σε έρευνας υψηλής ποιότητας που έχει ένα Πανεπιστήμιο.

Το συμπέρασμα από το συγκεκριμένο κριτήριο είναι ότι σε ορισμένους πίνακες κατάταξης η θέση ενός Ιδρύματος μπορεί να μεταβληθεί σημαντικά επειδή μεμονωμένα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και απόφοιτοι του λαμβάνουν σημαντικές διακρίσεις και βραβεία.

(δ) Διδασκαλία και Ποιότητα Εκπαίδευσης: Η συγκεκριμένη κατηγορία δεικτών διερευνά αφενός την ποιότητα του παρεχόμενου διδακτικού έργου και αφετέρου το πλαίσιο και της συνθήκες όπου αυτή παρέχεται. Τα κριτήρια και οι μεταβλητές στηρίζονται τόσο σε συγκεκριμένα απογραφικά-στατιστικά στοιχεία του κάθε Πανεπιστημίου τα οποία θεωρούνται αντικειμενικά και μη αμφισβητήσιμα όσο και στα αποτελέσματα ποιοτικής έρευνας τα οποία έχουν υποκειμενικό χαρακτήρα. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε δείκτες οι οποίοι αποτελούν κλάσμα δύο συγκεκριμένων στοιχείων ενός Πανεπιστημίου και η αύξηση ή μείωση του λόγου αυτών των στοιχείων βαθμολογείται θετικά ή αρνητικά ανάλογα με την περίπτωση. Ένα παράδειγμα τέτοιου δείκτη είναι η αναλογία προπτυχιακών φοιτητών προς αριθμό καθηγητών. Όσο περισσότερο ανεβαίνει αυτός ο αριθμός, περισσότεροι φοιτητές αναλογούν σε έναν καθηγητή και κατά συνέπεια μειώνεται η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Το συγκεκριμένο κριτήριο στον πίνακα κατάταξης των **TimesHigherEducation** βαθμολογείται με 4,5% και στον πίνακα της **QS** με 20%. Στην δεύτερη περίπτωση, της ποιοτικής έρευνας έχουμε συνεντεύξεις και χρήση ερωτηματολογίων σχετικά με τη «φήμη» ενός Ιδρύματος σε θέματα διδασκαλίας (Πίνακας **TimesHigherEducation** με βαθμολογία 15%)

ή χρήση ερωτηματολογίου όπου χρησιμοποιούνται ακαδημαϊκοί διαφόρων ειδικοτήτων και ερωτούνται για τα κατά τη γνώμη τους 30 καλύτερα πανεπιστήμια, χωρίς να μπορούν να επιλέξουν το δικό τους (Πίνακας **QS** και βαθμολογείται με 40%).

(δ) Διεθνής Διάσταση: Το συγκεκριμένο κριτήριο αξιολογεί την ύπαρξη ποσοστού αλλοδαπών φοιτητών στο συνολικό αριθμό φοιτητών ενός ιδρύματος και την ύπαρξη ποσοστού καθηγητών και ερευνητών που προέρχονται από την αλλοδαπή. Στην περίπτωση του πίνακα των **TimesHigherEducation** παρουσιάζεται και ένα τρίτο υποκριτήριο το οποίο αναφέρεται στο ποσοστό των ερευνητικών εργασιών που έχουν συ-συγγραφείς από την αλλοδαπή. Τη διεθνή διάσταση ως κριτήριο τη συναντάμε σε δύο πίνακες κατάταξης: Στον πίνακα της **QS** όπου λαμβάνει βαθμολογία 10% και στον πίνακα των **TimesHigherEducation** με βαθμολογία 7,5%.

(ε) Απασχόληση Αποφοίτων: Και το συγκεκριμένο κριτήριο το συναντάμε μόνο στις δύο από τις πέντε σημαντικότερες κατατάξεις. Η κατάταξη **CenterforWorldUniversityRankings (CWUR)** βαθμολογεί με 25% την απασχολησιμότητα των αποφοίτων (AlumniEmployment) δηλαδή τον συνολικό αριθμό των αποφοίτων που κατέχουν θέση CEO στις κορυφαίες εταιρίες παγκοσμίως. Αντίστοιχα η **QS** ακολουθεί ποιοτική έρευνα μέσω ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε δείγμα εργοδοτών των αποφοίτων των Πανεπιστημίων και βαθμολογείται με 10%.

Πίνακας 19: Συνοπτική Παρουσίαση των Κριτηρίων Αξιολόγησης των σημαντικότερων Πινάκων Κατάταξης

Webometrics	ARWU	THE	QS	CWUR
(α) Παρουσία (16,66%). Ο συνολικός όγκος περιεχομένου μέσα από τη μηχανή αναζήτησης Google. (β) Απήχηση (50%). Η δημοτικότητα και επισκεψιμότητα του, διαδικτυακού τόπου και περιεχομένου (γ) Ανοιχτό Επιστημονικό Περιεχόμενο (16,66%). Η συμμετοχή του ιδρύματος μέσω του πλήθους των άρθρων που καταλογογραφούνται στο GoogleScholar. (δ) Αριστεία (16,66%). Ποσοστό των δημοσιεύσεων του ιδρύματος που ανήκει στο 10% των περισσότερο αναφερόμενων δημοσιεύσεων σε κάθε επιστημονικό πεδίο	1)Αριθμός αποφοίτων που έχουν λάβει βραβεία (Nobel, κλπ) με βάρος 10%, 2) Αριθμός μελών ΔΕΠ που έχουν λάβει βραβεία (Nobel, κλπ) με βάρος 20%, 3)Αριθμός μελών ΔΕΠ που συμπεριλαμβάνονται σε λίστες ερευνητών με πολύ μεγάλο αριθμό ετερο-αναφορών με βάρος 20%, 4) Αριθμός δημοσιεύσεων στα περιοδικά Nature και Science με βάρος 20%, 5) Αριθμός δημοσιεύσεων που συμπεριλαμβάνονται στις βάσεις δεδομένων ScienceCitationIndexandSocialSciencesCitationIndex με βάρος 20%, 6) Κανονικοποιημένη ακαδημαϊκή επίδοση, η οποία προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα των παραπάνω δεικτών διά του αριθμού των μελών ΔΕΠ, με βάρος 10%.	1) Τα έσοδα από τον ιδιωτικό τομέα(2,5%) 2)Η διεθνής διάσταση(7,5%): 2.1) ποσοστό μελών ΔΕΠ που προέρχονται από την αλλοδαπή (2,5%), 2.2) το ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών (2,5%), 2.3)το ποσοστό των ερευνητικών εργασιών που έχουν συ-συγγραφείς από την αλλοδαπή (2,5%). 3)Η διδασκαλία(30%) 3.1) “Φήμη” του ιδρύματος σχετική με τη διδασκαλία, όπως αποτυπώνεται σε μια μεγάλη έρευνα ερωτηματολογίων,(15%), 3.2) Αριθμός εκπονημένων διδακτορικών ανά μέλος ΔΕΠ (6%), 3.3) Αριθμός προπτυχιακών φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ (4.5%), 3.4) Έσοδα (από διδασκαλία) ανά μέλος ΔΕΠ (2.25%), 3.5) Ποσοστό διδακτορικών τίτλων προς αριθμό προπτυχιακών τίτλων (2.25%). 4) Η έρευνα(30%) 4.1“ Φήμη” του ιδρύματος σχετική με την έρευνα, (18%), 4.2 Έσοδα (από έρευνα) ανά μέλος ΔΕΠ (6%), 4.3 Αριθμός δημοσιεύσεων ανά μέλος ΔΕΠ (6%). 5) Η ερευνητική απήχηση(30%)Κανονικοποιημένος μέσος όρος ετερο-αναφορών σε εργασίες μελών ΔΕΠ του ιδρύματος	1) Ακαδημαϊκή έρευνα ερωτηματολογίων. Στο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιούνται ακαδημαϊκοί διαφόρων ειδικοτήτων και ερωτούνται για την κατά τη γνώμη τους 30 καλύτερα πανεπιστήμια, χωρίς να μπορούν να επιλέξουν το δικό τους (40%.) 2) Έρευνα ερωτηματολογίων εργοδοτών. Πρόκειται για ίδιου τύπου με την προηγούμενη έρευνα ερωτηματολογίων, μόνο που απευθύνεται σε δείγμα εργοδοτών των αποφοίτων των πανεπιστημίων 10%. 3) Αριθμός ετερο-αναφορών ανά εργασία. Η QS χρησιμοποιεί τα δεδομένα της βάσης Scopus. Αθροίζεται ο συνολικός αριθμός ετερο-αναφορών σε εργασίες της τελευταίας πενταετίας που συνεγράφησαν από μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου πάνω στο συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα και διαιρούνται με τον αντίστοιχο συνολικό αριθμό των καθηγητών -ερευνητών. 20%. 4)Λόγος φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ. 20%. 5) Διεθνής διάσταση 10%. Αναλύεται σε δύο υπο-κριτήρια: ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών που φοιτούν στο ίδρυμα (με βάρος 5%) και ποσοστό των αλλοδαπών μελών ΔΕΠ που εργάζονται στο ίδρυμα (με βάρος 5%). 6) H-index: Αυτό το κριτήριο ισχύει μόνο	1) Η ποιότητα της εκπαίδευσης, αριθμός των αποφοίτων οι οποίοι έχουν κερδίσει σημαντικά διεθνή βραβεία, έπαθλα, και μετάλλια σε σχέση με το μέγεθος του Πανεπιστημίου [25%] 2) Η απασχόληση των αποφοίτων (AlumniEmployment), συνολικός αριθμός των αποφοίτων που κατέχουν θέση CEO στις κορυφαίες εταιρίες παγκοσμίως σε σχέση με το μέγεθος του Πανεπιστημίου [25%] 3) Η Ποιότητα της Σχολής (QualityofFaculty), Αριθμός των καθηγητών και ερευνητών οι οποίοι έχουν κερδίσει σημαντικά διεθνή βραβεία, έπαθλα, και μετάλλια [25%] 4) Οι Δημοσιεύσεις: Συνολικός αριθμός των ερευνητικών άρθρων σε ευυπόληπτα περιοδικά [5%] 5) Η επιρροή, μετρούμενη από τον αριθμό των ερευνητικών εργασιών που εμφανίζονται σε υψηλής επίδρασης περιοδικά [5%] 6) Ετεροαναφορές που μετρώνται από τον αριθμό των υψηλής επίδρασης ερευνητικών άρθρων [5%] 7)Ευρεία επίπτωση (αντίκτυπος), μετρούμενη με τα άρθρα h-index του πανεπιστημίου [5%] 8)Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, μετρείται από τον αριθμό των διεθνών αιτήσεων

			για τα επί μέρους επιστημονικά πεδία.	για διπλώματα ευρεσιτεχνίας [5%]

4. Συμπεράσματα – Προτάσεις

4.1 Γενικά Συμπεράσματα

Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση των πινάκων κατάταξης και των κριτηρίων τους διαπιστώνονται σημαντικές αποκλίσεις, γεγονός που οφείλεται στην εφαρμογή διαφορετικών κριτηρίων και μεθοδολογιών, και αποδεικνύει την τελική υποκειμενικότητα των κριτηρίων επιλογής. Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ότι οι πίνακες κατάταξης δεν είναι μία αποδεκτή μέθοδος αξιολόγησης των πανεπιστημίων. Απλώς, ένας προσεκτικός αναγνώστης θα διαπιστώσει οπωσδήποτε ότι δεν μπορούν να αποτελούν το μοναδικό κριτήριο αξιολόγησης και επιλογής.

Αναλύοντας **τα κριτήρια** συμπεραίνει κανείς τα εξής:

(α) Έρευνα-Δημοσιεύσεις

Αναλύοντας τα δεδομένα της βάσης Scopus παρατηρεί κανείς ότι ένα τυπικό (μέσο) Πανεπιστήμιο λαμβάνει το 49.1% των αναφορών από τον τομέα της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας, 27.6% από τις Φυσικές Επιστήμες, 16.5% από την Μηχανική και την Τεχνολογία, 5.8% από τις Κοινωνικές Επιστήμες και μόλις 1.0% από τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις Τέχνες. **Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μεθοδολογίες κατάταξης που παίρνουν συνολικό αριθμό αναφορών ή δημοσιεύσεων και το διαιρούν με τον αριθμό καθηγητών του ιδρύματος χωρίς κάποια στάθμιση προμοδοτούν ιδρύματα που έχουν Ιατρικές Σχολές ή και Σχολές από τον χώρο των Φυσικών Επιστημών εις βάρος των ιδρυμάτων που έχουν Τμήματα ανθρωπιστικών σπουδών και κοινωνικών επιστημών.**

Η μείωση της χρηματοδότησης της έρευνας ελέω κρίσης ή /και η χρήση αποθεματικών πόρων των ελληνικών πανεπιστημίων, που θα πήγαιναν στην ενίσχυση της έρευνας για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών, οδηγεί και θα οδηγήσει σε μείωση της παραγωγής ερευνητικών αποτελεσμάτων και

άρθρων. Κατά συνέπεια θα χαμηλώνει συνεχώς και η βαθμολογία των ελληνικών πανεπιστημίων στα αντίστοιχα κριτήρια των πινάκων κατάταξης.

Προς την ίδια κατεύθυνση λειτουργεί και **η υποστελέχωση** των Πανεπιστημιακών μας Ιδρυμάτων και η μη άμεση κάλυψη του προσωπικού που αφυπηρετεί λόγω των δημοσιονομικών περιορισμών. Λιγότερος αριθμός Διδακτικού Προσωπικού όλων των κατηγοριών και Ερευνητών θα οδηγεί σε συνολικά μικρότερο αριθμό δημοσιεύσεων. Επιπροσθέτως οι νέοι επιστήμονες και ερευνητές που φεύγουν στο εξωτερικό για να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή καριέρα, έχοντας ολοκληρώσει σπουδές η/και διδακτορικές διατριβές σε Ελληνικά Πανεπιστήμια, θα δημοσιεύουν άρθρα και έρευνες με τα affiliationstων Πανεπιστημίων στα οποία θα εργάζονται και όχι με των ελληνικών πανεπιστημίων, ενώ τα προφίλ τους θα προσμετρώνται στα νέα Ιδρύματα που θα ενταχθούν.

Μόνο αντίβαρο στην κατάσταση αυτή **η φιλότιμη προσπάθεια των καθηγητών και ερευνητών των Πανεπιστημίων της χώρας** οι οποίοι κόντρα στις αντιξοότητες, την υποχρηματοδότηση και την υποστελέχωση των Ιδρυμάτων συνεχίζουν να παράγουν αξιόλογη έρευνα.

(β) Απήχηση και Ετεροαναφορές

Βασικό συμπέρασμα από την ανάλυση των συγκεκριμένων κριτηρίων είναι ότι ένα Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, όπως π.χ**το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**, είναι «ευλογημένο» όταν διαθέτει διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό με μεγάλο αριθμό ετεροαναφορών και σημαντική επιστημονική επίδραση. Διότι σίγουρα επηρεάζεται θετικά η θέση του στην κατάταξη αλλά και η ερευνητική του φήμη. Επιπροσθέτως η ύπαρξη Τμημάτων και Σχολών των επιστημονικών πεδίων των Θετικών επιστημών και της Υγείας προσθέτει επίσης «πόντους» διότι είναι χώροι που συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό δημοσιεύσεων και ετεροαναφορών.

Βέβαια παρατηρείται διαφοροποίηση στην τελική θέση των ίδιων Πανεπιστημίων σε ίδιες κατηγορίες κριτηρίων. **Αυτό οφείλεται σε ένα βαθμό**

στο ότι οι οργανισμοί που συντάσσουν πίνακες κατάταξης πανεπιστημίων απευθύνονται και χρησιμοποιούν διαφορετικές βάσεις δεδομένων και άρθρων. (Scopus, Scimago, ThomsonReuters, GoogleScholar κ.α). Για να βελτιωθεί η αποτελεσματική παρουσίαση ενός ιδρύματος θα πρέπει να διαπιστωθεί αν οι οργανισμοί και φορείς πινάκων κατάταξης λαμβάνουν υπόψη τους όλα τα affiliations που χρησιμοποιούν τα μέλη ΔΕΠ ενός Ιδρύματος. Στο σημείο αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή.

Παρόλο που λαμβάνονται υπόψη πολλά κριτήρια, αυτά σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι ξεκάθαρα και υπάρχει μεγάλη αλληλεξάρτηση του ενός κριτηρίου από το άλλο. Για παράδειγμα, όταν επιλέγεται ως κριτήριο το "πλήθος δημοσιεύσεων τα τελευταία 11 χρόνια" και ταυτόχρονα το "πλήθος δημοσιεύσεων την προηγούμενη χρονιά", προφανώς- το δεύτερο εμπεριέχεται στο πρώτο. Επιπλέον, παρατηρείται μια αλληλεξάρτηση και στις ετεροαναφορές (citations).

Οι πληροφορίες για τα πανεπιστήμια (πχ. αριθμός Καθηγητών) που αντλούνται από τις ιστοσελίδες τους και ενδέχεται να είναι ανακριβείς και μη επικαιροποιημένες. Επίσης ο αριθμός των μελών ΔΕΠ στα περισσότερα πανεπιστήμια αλλάζει κάθε χρόνο. Συνεπώς, κριτήρια που βασίζονται σε μέσους όρους για τα τελευταία X χρόνια θα πρέπει να λαμβάνουν όλες αυτές τις ιδιομορφίες προκειμένου να είναι αξιόπιστα.

(γ) Διδασκαλία - Εξωστρέφεια

Συμπερασματικά ένα ίδρυμα που επιθυμεί να βελτιώσει την βαθμολογία του στο κριτήριο της διδασκαλίας θα πρέπει να επιδιώξει στο μέτρο του δυνατού να βελτιώσει την αναλογία διδακτικού προσωπικού και φοιτητών και να μειώσει όσο το δυνατόν την καθυστέρηση ολοκλήρωσης προπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα δύσκολο διότι η υποστελέχωση των πανεπιστημίων και οι δημοσιονομικοί περιορισμοί δεν επιτρέπουν την βελτίωση της αναλογίας φοιτητών και καθηγητών μέσω και της πρόσληψης νέου διδακτικού προσωπικού.

Ένα Πανεπιστήμιο το οποίο θέλει να βελτιώσει τους δείκτες της διεθνούς εικόνας και της παρουσίας του θα πρέπει να ενισχύσει την «εξωστρέφεια» του μέσω βελτίωσης της κινητικότητας φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού, όπως και όσο θα είναι αυτό εφικτό, καθώς και υποδοχής αλλοδαπών φοιτητών και καθηγητών π.χ. μέσω Erasmus.

4.2 Συμπεράσματα για τη θέση του ΕΚΠΑ στους πίνακες κατάταξης διεθνών αξιολογήσεων

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται συνοπτικά η θέση του ΕΚΠΑ στις επτά πιο γνωστούς πίνακες κατάταξης σε παγκόσμιο επίπεδο και σε επίπεδο χώρας για τα δύο τελευταία χρόνια.

Πίνακας 20: Η θέση του ΕΚΠΑ στους επτά πιο γνωστούς πίνακες κατάταξης τη διετία 2015-2016

Πίνακας Κατάταξης	Παγκόσμια Θέση 2016	Παγκόσμια Θέση 2015	Ελληνική Θέση 2016	Ελληνική Θέση 2015
WEBOMETRICS	247	301	2	2
Academic Ranking of World Universities	301/400	301/400	1	1
QS (QuacquarelliSymonds)	651/700	601/650	3	2
Times Higher Education	501/600	401/500	3	2
Center for World University Ranking	297/1000	301/1000	1	1
National Taiwan University*	216/199*	217/196*	1	1
US News - Best Global University Rankings	291	292	1	1

Πηγή: Ιστοσελίδες και Δημοσιεύσεις Οργανισμών Διεθνών Κατατάξεων

* Περιλαμβάνεται και η θέση που έχει το ίδρυμα μετά τη στάθμιση με τον αριθμό των Τμημάτων

Όπως φαίνεται από τα δεδομένα του Πίνακα:

- το ΕΚΠΑ βρίσκεται στην 1^η θέση των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε τέσσερις (4) από τους επτά (7) πίνακες κατάταξης
- Σε τρεις (3) από τους (4) πίνακες κατάταξης που δεν χρησιμοποιούν έρευνες ερωτηματολογίου και αντλούν τα στοιχεία από το διαδίκτυο χωρίς επαφή με τα Πανεπιστήμια, το ΕΚΠΑ βρίσκεται σταθερά στην 1^η θέση.
- **Στην περίπτωση του πίνακα QS**όπου το ΕΚΠΑ βρίσκεται πιο χαμηλά θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής: (α) στη συγκεκριμένη μεθοδολογία δεν μετρούν ως ξεχωριστό κριτήριο τα άρθρα με υψηλό αριθμό ετεροαναφορών και γενικότερα υψηλή επίδραση, αλλά λαμβάνεται μόνο ένας μέσος όρος των αναφορών ανά μέλος ΔΕΠ. Αντιστοίχως δεν εξετάζεται αριθμός ή ποσοστό άρθρων με μεγάλο αριθμό αναφορών ως ποσοστό πχ του 10% των πιο διαβασμένων και αναφερόμενων άρθρων. (β) Στη διόρθωση της μεθοδολογίας για το έτος 2015-2016 εισήχθη σταθερός συντελεστής στάθμισης 20% για τα πέντε επιστημονικά πεδία στα οποία μετρά η QSδημοσιεύσεις και αναφορές (Ιατρική, Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία και Μηχανική, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Κοινωνικές Επιστήμες. Ως αποτέλεσμα, όπως αναφέρουν τα στελέχη της QSστην Ιστοσελίδα του φορέα, Πανεπιστήμια που έχουν δυνατά Τμήματα ιατρικής και Φυσικών Επιστημών είναι λογικό να είδαν μια πτώση στην τελευταία κατάταξη που δημοσιεύτηκε το 2016.
- Στην περίπτωση του πίνακα **TimesHigherEducation**σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά το Πανεπιστήμιο από τις θέσεις 401-500 φαίνεται ότι υποχωρεί στις θέσεις 501-600. Όμως θα πρέπει να επισημανθεί ότι η περσινή κατάταξη περιελάμβανε 800 Πανεπιστήμια ενώ η φετινή 980, κάτι που δεικνύει ότι ουσιαστικά η θέση του Ιδρύματος παρέμεινε σχετικά αμετάβλητη.

4.3 Ενέργειες του ΕΚΠΑ και Προτάσεις Βελτίωσης προς τα Τμήματα

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών συνεχίζει τις προσπάθειες για τη βελτίωση της εικόνας και της θέσης του Ιδρύματος, τόσο γενικότερα, όσο και ειδικότερα σε διεθνείς πίνακες κατάταξης. Επενδύοντας στην εξωστρέφεια, συνεργαζόμαστε πλέον σε σταθερή βάση με φορείς και οργανισμούς που συντάσσουν πίνακες κατάταξης και αξιολόγησης.

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας παρέχουμε τα ακριβή στοιχεία και τις αναγκαίες διευκρινήσεις στους εν λόγω φορείς, προκειμένου να αποτιμάται η πραγματική εικόνα και η επίδραση του διδακτικού, ερευνητικού αλλά και κοινωνικού έργου του Πανεπιστημίου μας. Γι' αυτό και είναι σημαντικό τα αντίστοιχα στοιχεία να ενημερώνονται συνεχώς με τη φροντίδα των αρμόδιων Υπηρεσιών σε συνεργασία με τις Σχολές και τα Τμήματα.

Πιο συγκεκριμένα τους τελευταίους μήνες έχουν γίνει οι ακόλουθες ενέργειες:

(α) Επικοινωνία με τους σημαντικότερους φορείς πινάκων κατάταξης (Ranking).

Πραγματοποιήθηκε επικοινωνία με τους σημαντικότερους φορείς που διενεργούν διεθνείς αξιολογήσεις–ranking και παρουσιάζουν αντίστοιχους πίνακες. Σκοπός της επικοινωνίας ήταν, αφενός να τους ενημερώσουμε για τα ακριβή στοιχεία του ΕΚΠΑ, αφετέρου να διευκολυνθεί η αποτίμηση του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ και των ερευνητών του Πανεπιστημίου μας. Όπως αναπτύχθηκε και σε προηγούμενη επικοινωνία, εντοπίστηκε το γεγονός ότι σε διάφορες μετρήσεις και αποτιμήσεις δεν λαμβάνονται υπόψη όλα τα πιθανά affiliations με τα οποία εμφανίζεται το Ίδρυμα. Έτσι, επί παραδείγματι, σε ορισμένους πίνακες κατάταξης δεν λαμβάνονταν υπόψη το affiliation “UniversityofAthens”, αλλά μόνο το “NationalandKapodistrianUniversityofAthens”. Αντιστοίχως η αναφορά μόνο

του ονόματος του Τμήματος ή αναφορά του Νοσηλευτικού Ιδρύματος σε Μονάδες, Κλινικές και Εργαστήρια της Ιατρικής χωρίς την αναφορά και του “NationalandKapodistrianUniversityofAthens” πολλές φορές δεν προσμετράται στο ερευνητικό έργο του ΕΚΠΑ.

Αφού εντοπίστηκαν τουλάχιστον 29 διαφορετικά affiliations, που συχνά μπορεί να μην προσμετρούνται στο ΕΚΠΑ, προβήκαμε σε ενημέρωση των φορέων διεθνών κατατάξεων για τους διαφορετικούς τρόπους εμφάνισης του ονόματος του Πανεπιστημίου Αθηνών στα ερευνητικά άρθρα, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη στις αποτιμήσεις τους.

Είναι σημαντικό, όμως, να χρησιμοποιούμε σε κάθε δημοσίευση την ενιαία και καθιερωμένη μορφή ιδίως του αγγλόφωνου τίτλου του ΕΚΠΑ. Η μόνη ορθή επιλογή είναι να αναφέρουμε την πλήρη μορφή του: [NationalandKapodistrianUniversityofAthens](https://www.nyu.edu/library/athens/).

(β) Βελτίωση της συμμετοχής του Ιδρύματος σε δημοφιλείς ερευνητικές βάσεις δεδομένων

Με την πεποίθηση ότι κάθε ενέργεια προβολής του έργου των μελών του Πανεπιστημίου μας ενισχύει τη θέση του στην ελληνική κοινωνία και διεθνώς, ξεκινήσαμε μια προσπάθεια ενίσχυσης της συμμετοχής των μελών ΔΕΠ και των ερευνητών του Ιδρύματος στην βάση δεδομένων *GoogleScholar*. Η υπηρεσία αυτή προσφέρεται από τη *Google* και χρησιμοποιείται ευρέως για την κατάταξη των Πανεπιστημίων, διότι θεωρείται σημαντική πηγή στοιχείων για το ερευνητικό έργο των Πανεπιστημίων που εξετάζονται.

Πέραν της ενημέρωσης για τη χρησιμότητα της συγκεκριμένης βάσης, συντάξαμε αναλυτικές οδηγίες για τη δημιουργία profile στο *GoogleScholar*, ενώ παράλληλα προσφέρεται και συμβουλευτική υποστήριξη από την Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος για την διευκόλυνση όσων ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν προφίλ. Τα αποτελέσματα της προσπάθειας είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Σε λιγότερο από δύο μήνες τα προφίλ των μελών του ΕΚΠΑ αυξήθηκαν κατά 40%.

(γ) Για τις παραπάνω ενέργειες έχουν συγκροτηθεί 2 ειδικές Ομάδες Έργου, με σκοπό την ανάλυση των διαθέσιμων δεδομένων, τη συγκέντρωση στοιχείων και την ενημέρωση των αντίστοιχων φορέων διεθνώς.

Η προσπάθεια συνεχίζεται με γνώμονα την καλύτερη δυνατή προβολή του σημαντικού και ουσιαστικού έργου του Ιδρύματός μας. **Προς αυτήν την κατεύθυνση σύντομα θα παρουσιάσουμε και το νέο Αποθετήριο του επιστημονικού έργου όλων των μελών του ΕΚΠΑ, ενός σημαντικού «θησαυρού» γνώσης για την Κοινωνία.**

Παράλληλα, εξίσου σημαντική είναι η ανάπτυξη των διεθνών σχέσεων του Ιδρύματος με την αρωγή των μελών ΔΕΠ μέσω των διμερών συμφωνιών συνεργασίας με εκπαιδευτικά Ιδρύματα του εξωτερικού.

5. Επίλογος

Είναι προφανές ότι η επισκόπηση των πινάκων κατάταξης για το Πανεπιστήμιό μας για το 2016 δεν φιλοδοξεί να οδηγήσει σε εύκολους επαίνους ή άδικη και αβάσιμηκριτική. Αποτελεί μια συνοπτική καταγραφή της θέσης μας, όπως αποτυπώθηκε από φορείς, που,παρά τις βάσιμες ενστάσεις και τις ανησυχίες πολλών, υπάρχουν και καταγράφουν με τα ποικίλλοντα κριτήριά τους τη δραστηριότητα των Πανεπιστημίων παγκοσμίως.

Γνωρίζουμε όλοι τα προβλήματα που ταλάνιζαν ήδη πριν από την κρίση το ελληνικό δημόσιο Πανεπιστήμιο, καθώς και εκείνα που συσσωρεύθηκαν λόγω της κρίσης. Συνυπολογίζοντας όμως τη δραματική μείωση ή και διακοπή – κατά διαστήματα– της δημόσιας χρηματοδότησης (τακτικές πιστώσεις, Π.Δ.Ε., κονδύλια για την έρευνα), σε συνδυασμό με άλλα προβλήματα, όπως η αφυπηρέτηση πολλών μελών Δ.Ε.Π. καθώς και μη διδακτικού προσωπικού, χωρίς έστω την ελάχιστη αναπλήρωση των κενών θέσεων, τότε δικαίως μπορεί κανείς να ισχυρισθεί ότι αυτές οι κατατάξεις συνιστούν ως προς το ΕΚΠΑ ένα πραγματικό άθλο. Το επίτευγμα αυτό πρέπει, όπως έχουμε σημειώσει επανειλημμένως, να αποδοθεί, κυρίως, στην αφοσίωση και την ποιότητα όλου του ανθρώπινου δυναμικού του Ιδρύματός μας, καθώς και των αποφοίτων μας.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ως βασικός εκπρόσωπος του ελληνικού δημόσιου Πανεπιστημίου, οφείλει και μπορεί μέσα από το ευρύτερο έργο του να επιτύχει ακόμα υψηλότερες επιδόσεις και να αναδείξει αξίες, πρότυπα και παραδείγματα, ώστε να βοηθηθεί η χώρα προς μια σταθερή πορεία γνήσιας ανάπτυξης.

Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

Hirsch, J. E. (2005). An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 102(46), 16569–16572.

Huang, M. H. (2008). Application of H-index for Research Evaluation at University Level. *Evaluation in Higher Education*, 1(2), 29-50.

Huang, M. H., & Chi, P. S. (2010). A Comparative Analysis of the Application of H-index, G-index, and A-index in Institutional-Level Research Evaluation. *Journal of Library and Information Studies*, 8(2), 1-10.

WEBOMETRICS - <http://www.webometrics.info/en/Europe/Greece%20>

Academic Ranking of World Universities ARWU

(<http://www.shanghairanking.com/World-University-Rankings/National-and-Kapodistrian-University-of-Athens.html>)

QS World University Ranking <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2016>

<http://www.topuniversities.com/university-rankings-articles/world-university-rankings/changes-qs-world-university-rankings-methodology>

<http://www.topuniversities.com/university-rankings-articles/world-university-rankings/changes-qs-world-university-rankings-methodology>

TIMES Higher Education -World University Ranking

https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2017/world-ranking#!page/0/length/25/locations/GR/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/scores

Center for World University Rankings<http://cwur.org/2016/greece.php>

US News - Best Global University Rankings

<http://www.usnews.com/education/best-global-universities/search?region=&country=greece&subject=&name=>

<http://www.usnews.com/education/best-global-universities/national-and-kapodistrian-university-of-athens-504988>

National Taiwan University

<http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/BackgroundMethodology/Methodology-enus.aspx>

http://nturanking.lis.ntu.edu.tw/DataPage/OverallRanking_Countries.aspx?query=&country=Greece&y=2016